శ్రీనివాస కళ్యాణం

"కళ్యాణి' అక్షరాలా మీ కూతురు!

మరొకళ్ళూ మరొకళ్ళూ కాదు, నేను నచ్చజెప్పడానికి" ఖంగుమంటున్న తల్లిగొంతు విని, అప్పుడే సినిమానుంచి వచ్చి మేడమీదికి పోబోతున్న కళ్యాణి మెట్లమీదే నిలబడిపోయింది

"అయితే కళ్యాణి పెంకితనం వేస్తుందంటావా?" సాలోచనగా అన్నట్లుంది పద్మనాభయ్య గొంతు.

ఏమిటో, తల్లీ తండ్రీ తననుగురించే మంతనాలు' అలాగే నిల్చుని వినసాగింది కళ్యాణి.

"అతడు ఐ. ఏ. యస్ అట ఢిల్లీలో ఉద్యోగం. ఇప్పుడు చూడకపోయినా వెనక ఏడెనిమిదేళ్ళ క్రితం చూచాను. చాలా అందంగా వుంటాడు బుద్ధిమంతుడు అటువంటి సంబంధం పోగొట్టుకుంటే మళ్ళీ తేలేం"

"మహాప్రభో, అవన్నీ సరే, నాకెందుకు? ముందు కూతురికి నచ్చచెప్పుకోండి"

"నువ్వు మెల్లగా చెప్పు ఒప్పుకోకపోతే నేను తర్వాత చెప్తాను"

"ఏమోమరి! ఆవిడ ఖచ్చితంగా చెప్పేసింది, పెళ్ళికొడుకును అది స్వయంగా చూచుకోవాలని. నా వల్ల కాదు యిక ఒప్పించటం అయినా కూతురికి పెంకెతనాలు నేర్పటం మీ వంతూను, దాన్ని దారికి తేవటం నావంతూనా?" అంటూనే వెళ్ళిపోయింది కమల

విషయం అర్థమైంది కళ్యాణికి నవ్వుకొంటూ వెళ్ళిపోయింది తన గదిలోకి ఎందుకో ఈ తలిదండ్రుల కింత తొందర, పెళ్ళిజేసి తరిమెయ్యాలని! అప్రయత్నంగా పెదవులపై చిరునవ్వు నిలచింది! తన పెళ్ళి చెయ్యటానికి తండ్రి చేసే ప్రయత్నా లిన్నీ అన్నీ అని చెప్ప నలవికాదు కొన్ని తండ్రి కయిష్టమైతే కొన్ని తల్లికి నచ్చవు. ఆ యిద్దరికీ నచ్చినవాటిని అన్నయ్య లిద్దరూ 'సెన్సారు' చెయ్యాలి ఆ తర్వాత దాని భోగట్టా తనవరకూ వస్తుంది ఇక వాళ్ళలో ముఖ్యంగా తనకు కొట్టొచ్చినట్టు లోపాలేకాని సుగుణాలు కానరావు. నిర్మొహమాటంగా వద్దని తెగేసిచెప్తుంది, అదే తల్లికి కోపకారణం ఆమె కిష్టమైన వాటికి యిక కూతురు అడ్డు చెప్పడం ఆవిడ దృష్టిలో అలవిగానంత మహాప

ఆరెకపూడి కౌసల్యాదేవి

రాధం, సిగ్గులేని పని "ఇప్పుడు సిగ్గుపడి, తర్వాత నేనేడ్చి మిమ్మల్నేడిపించే కంటె ఇప్పుడే సిగ్గును త్రోసిపారేసి జీవితమంతా సుఖపడటం తెలివైన పని," అంటుంది కళ్యాణి ఆ వాదోపవాదాల వేడిలో ఒక్కోరోజు అసలు తల్లీ కూతుళ్ళు మాట్లాడుకోరు కూడ, 'ఏమైనా నాన్నగారు నా పక్షం, నా కేం భయం?' అనుకొంటూంటే లోగడ జరిగిన పెళ్ళిచూపుల తతంగాలు గుర్తుకొచ్చాయి

ఒకసారి ఒక పెళ్ళి సంబంధం వచ్చింది, తల్లీ పెద్ద ప్రయత్నాలు చెయ్యకుండానే పద్మనాభమూ, కొడుకులిద్దరూ పెళ్ళి చూచివచ్చారు. "చాలా బాగున్నాడు ఆస్తిపరులు. ఇద్దరే కొడుకులు. ఇతడే పెద్దవాడు, బి కాం. పాసై మద్రాసులో ఆడిటర్ కోర్సు చదువుతున్నాడు తప్పక పాసౌతాడు అందరూ అరవై వేలూ, యాభై వేలూ యిస్తామంటున్నారు కాని చదువుకున్న పిల్ల కావాలని కొడుకు ముచ్చటపడుతున్నాడు గనుక కొంచం తక్కువ కట్నమైనా మనమ్మాయిని చేసుకుంటారట ముప్పై వేలకు మాత్రం తక్కువ తీసుకోరట," అని చెప్పారు, ఇంటి కొచ్చి ఆ మాటలు కళ్యాణి వింది విన్నట్టే మర్చిపోయింది ఆమె దృష్టి ఎంతసేపూ చదువూ, పుస్తకాలూ, స్నేహితులూ మీదనే వుంటుంది కాని యింకో గొడవ పట్టదామెకు

వారం రోజులు పోయాక పెద్దన్నయ్య శ్రీహరి భోజనం చేస్తూ చెప్పాడు. అందరూ అక్కడే వున్నారు. 'మనం ఆ సంబంధం వదులుకోవటం మంచిది నాన్నా' ఇవాళే వాళ్ళ దగ్గర్నుంచి వుత్తరం వచ్చింది పెళ్ళికొడుకు తల్లి తండ్రీ మేనమామా వస్తారట కాని అతడు రావటం లేదట అంటే అతడెంత కుంభకోణమేమిటో ఆలోచించావా? ఈ రోజుల్లో స్వయంగా చూసుకోకుండా పెళ్ళి చేసుకొనే వాళ్ళెక్కడైనా వున్నారంటావా?"

"పోనీ, రాకపోతే నేం? మనం చూచాముగా, బాగానే వున్నాడు?" అన్నాడు పద్మనాభం

తల్లిముఖం సంతోషంతో ఎంత ప్రకాశవంతమైందో చెప్పటం కష్టం. "పిల్లవాడు అంత బుద్ధిమంతుడన్న మాట! తప్పకుండా చేసెయ్యాల్సిందే"

'ఊఁ చాల్లే, బుద్ధిమంతుడట, బుద్ధిమంతుడు!" విసుక్కున్నాడు శ్రీహరి "అసలు రహస్యం ఏమంటే వాడికొంచెం కుంటికట ఆ రోజు మా ముందు ఒక్క పది నిముషాలు మాత్రం కన్పించాడు ఆ కుంటి కన్పించకుండా ఎలాగో జాగ్రత్తగా నడిచాడు కావాలి ఇక్కడికొస్తే రహస్యం బయటపడిపోతుందని రావటంలేదు"

'అలాగా' నిర్ఘాంతపోయారు

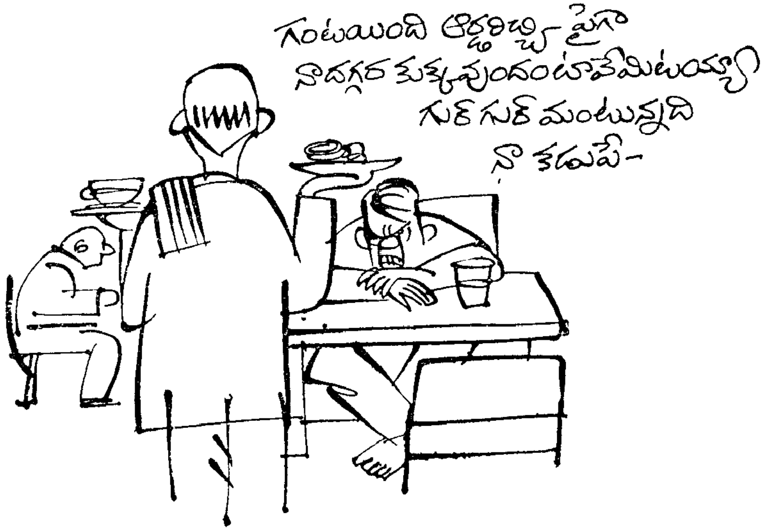

పద్మనాభమూ, చిన్నకొడుకు మురళీని.

"పోనీ అవొక పెద్దలోపమా—అన్ని విషయాలూ నచ్చినప్పుడు ?'' అంది కమల

"చాల్లే వూరుకో, ఏ మంత ఖర్మ వచ్చిపడిందని కుంటివాడికీ, గ్రుడ్డివాడికీ కట్టబెట్టడం ? వద్దని వ్రాసేస్తాను,'' అంటూ లేచి వెళ్ళిపోయాడు తండ్రి. వింటూన్న కళ్యాణికి కోపం రాలేదు. 'పాపం అందంగా వున్నా, కుంటివా డనే బాధ పోనీ గుణం మంచిదైతే రూపానికే మొచ్చె ?' అనుకొని లోలోన జాలిపడింది కాని ఆ భావాలను పైకి వెల్లడించే ధైర్యమూ లేదు, అలవాటూ లేదు

"పోనీ వచ్చివెళ్ళారు మన కేం నష్టం ? ఇప్పుడు చెయ్యం అని చెప్దాం. వొత్తిగా రావద్దని నిష్ఠురగా చెప్పెయ్యడ మేం మర్యాద ?'' అన్నాడు మురళి.

"వచ్చి వెళ్ళారు; పిల్ల నచ్చలే దనే మాట వుండిపోవటానికా ? వాళ్ళలోపం చెప్పుకోరు. మనమీద ఏదో వాదును వేస్తారు అస లనవసరం అత డిక్కడికి రావటం లేదన్నవాడు ఆ మాటమీదే నిలబడితే సంతోషించేవాడిని. తనలో లోపం వుండీ, పిల్లమాత్రం గొప్పగా వుండాలని ఆశ ఈ వూరొచ్చి వాళ్ళనీ వీళ్ళనీ అడిగి ఎటువంటివాళ్లో ఆరా తీశాడట ఇంటి చుట్టూ, కాలేజి చుట్టూ ప్రదక్షణ చేసి వెళ్లాడట, అమ్మాయిని చూడటానికి కన్పించిందట, నచ్చిందట. అందుకే ఈ ఉత్తరం వచ్చింది పిల్లను చూదాలని తన కున్నంత పట్టింపూ, దాని కూడా తన విషయంలో వుంటుందని ఎందు కనుకోడు ? మిగతావిషయా లన్నీ ఎలా వున్నా, సూటిమార్గాలు వదిలేసి అడ్డుత్రోవలు త్రొక్కేవాళ్ళంటే నా

కి సహ్యం అటువంటి ప్రవర్తనలలోనే మనుష్యుల స్వభావాలు బయటపడేది." అన్నాడు చివరించుకుంటూ శ్రీహరి.

"ఇదంతా విన్నాక నాకూ బాగుండ లేదు ఏమైనా అల్లరిరకమేమో అన్పి స్తోంది; వద్దులే," అంది కమల.

అంతా విన్న కళ్యాణి ఆశ్చర్యపో యింది అంతవరకు అటువంటి ఆలో చనలే చెయ్యని ఆమె మొదటిసారిగా 'వివాహమంటే ఏమిటి?' అని ఆలో చించసాగింది

పైకి అన్నదేకాని కనుల ఆ సంబం ధాన్ని చూస్తూ చూస్తూ వదలలేక భర్తకూ కొడుకులకూ తెలియకుండా చాటుగా ఆరా తీయించింది. చాటుగా జరిగిన దర్యాప్తులో తేలిన విషయాలనుకూడా చాటుగానే వుంచి, కిమ్మనకుండా వూరు కోవలసి వచ్చింది. వారు చెప్పుకున్నంత ఆస్తిపరులు కాదు కొడుకులు యిద్దరే కాదు, యింకా పిల్లలున్నారు పెండ్లి కుమారుడు చదువుతున్న సి ఎ. కోర్సు ఈ జన్మలో పాసవగల ఆశలేదు కట్నం ఎక్కువ రాబట్టటానికి పెండ్లి అయ్యేవరకూ అదొక నాటకం. వివాహ మయ్యాక ఆ వున్న బి కాం. డిగ్రీ తోనే ఏదో చిన్న వుద్యోగం చేస్తాడు, లేదా అరక చేతబట్టాడు

నవ్వుకుంది కళ్యాణి. 'ఇన్ని మోసాలతో ఎందుకో ఆ పెళ్ళిళ్లు!' అంతే రెండురోజుల్లో అంతా మర్చి పోయి చదువు. స్నేహితులలో పడిపో యింది తర్వాత యేవో రెండుమూడు సంబంధాలొచ్చినా, అంత చెప్పుకోదగి నవీ, గుర్తుంచుకోదగినవీ కాదు ఈలోగా బి ఎస్సీ పూర్తై చదువు మానేసింది కళ్యాణి. కొంత వయస్సూ, చదువూ రావటంవల్లా, చదువూ వ్యాపకం లేక తీరికగా వుండటం వల్లా ప్రతివిష యాన్నీ పరిశీలనగా చూడడం, తెలివిగా తర్కించుకుని ఒక నిర్ణయానికి రావడం అలవాటయ్యాయి కళ్యాణికి ఆ సమయం లోనే ఒక పెళ్ళిసంబంధం వచ్చింది. ఈసారి ఇదివరకులాగా తన కేమీ పట్ట నట్లు ప్రవర్తించి, తలిదండ్రుల నిర్ణయా నికి వదిలెయ్యలేకపోయింది కళ్యాణి తనకు తెలియకుండానే తనలో భవిష్యత్ జీవితంపై కొన్ని కొన్ని అభిప్రాయాలూ నిర్ణయాలూ ఏర్పడటం తెల్సుకొని తనే ఆశ్చర్యపోయింది గతంలో జరిగిన పెళ్ళిచూపులవీ గుర్తుకువచ్చి కొంచం తనలో తనే చికాకుపడింది

ఒకనాడు తండ్రి పద్మనాభయ్యగారు పెండ్లికుమారుడి ఫోటో యిచ్చాడు కళ్యాణికి. మౌనంగా అందుకుని తండ్రి వెళ్ళిపోయాక తీసి చూసింది

'గొప్ప అందగాడు!' అన్న తండ్రి మాటలు అబద్ధంకాదు "ఎక్కడో ఏదో ఉద్యోగమట, బుద్ధిమంతుడట. మం చిదే. అయినా అసలువిషయం తెలిసే వరకూ వాళ్ళు చెప్పినదే నిజమని నమ్మా

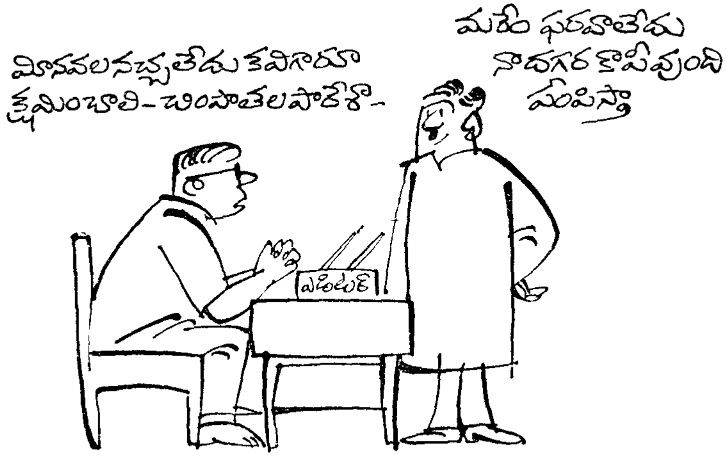

రిగా?" అంది కళ్యాణి తల్లితో

"చాల్లే అందరూ ఒక్కలాగే వుంటారా? ఆ ముఖంలోనే వుంది అతడి మంచితన మంతా!" అంది కమల మందలిస్తుగా

"ఓహో, ఫొటోలో మనిషి రూపంతో బాటు స్వభావంకూడ ముద్రపడి పోతుం దని యివ్వాళ క్రొత్తగా వింటున్నాను," అంది కళ్యాణి హేళనగా

'ఫొటోలో మనుషుల గుణాలూ, రాసుకున్న సెంట్లూ అత్తర్లూ పడవ్ అత్తయ్యా,'' అంది నవ్వుతూ మురళీ భార్య ఇందిర, కళ్యాణికి సపోర్టుగా.

"నోరుమూసుకుని అవతలికి పొండి, పెంకెగుణాలూ, పెంకెమాటలూను," అని కమల కసురు కోవడంతో వదినా మరదళ్ళిద్దరూ గప్‌చిప్‌గా బయటకు జారుకున్నారు

''అంత అందగాడూ విద్యావంతుడూ ఉద్యోగస్థుడూ యింతకాలం వూరికే వుండిపోయాడంటావా వదినా, వయస్సు కూడా తక్కువేమీకాదు. ఎక్కడో చిత్తూరు జిల్లావాడు, ఏలోపమూ లేనిదే యింతవరకు రావడం అనుమానాస్పదమే,'' అంది తర్వాత కళ్యాణి రహస్యంగా ఇందిరతో

"ముందుగా వాళ్ళంత వాళ్ళే కబురంపడం, మధ్యవర్తులద్వారా ప్రయత్నించడం చూస్తే నాకూ అనుమానంగానే వుంది కళ్యాణీ అవన్నీ ఆడపిల్ల తండ్రి చేసే ప్రయత్నాలు మరి. అయినా ఎవరో కొందరు మోసగాళ్ళను చూచి అందర్నీ అనుమానించకూడదు. మంచి వాళ్ళే నేమో? ఎలాగో నీగురించి తెల్సి, బింకం దేనికని, సూటిగా కబురంపారేమో?"

''అంతే కావచ్చు. ఇంత కాలం తగిన పిల్ల దొరకక అన్వేషిస్తున్నా

దేమో! ఊరికే అనుమానపడకు,'' అన్నాడు వెనకనుంచి అంతా విన్న మురళి. అంతతో సంభాషణ ఆగిపోయింది.

ఒకనాడు ఆ ఎదురు చూస్తూన్న పెళ్ళివారు రానే వచ్చారు

"పెళ్ళికొడుకు అన్నా, వదినా మాత్రమే వచ్చారు; అతడు రాలేదు కళ్యాణీ,'' అంది ఇందిర కళ్యాణి గదిలోకి వచ్చి.

శ్రద్ధగా డ్రెస్ చేసుకుంటూన్న కళ్యాణి కొంచెం కలవరపడింది. ఓ పావుగంట పోయాక తల్లితోబాటు, అందరూ కూర్చున్న హాల్లో అడుగెట్టి, పెళ్ళి పెద్దన్నయ్య ప్రక్కన కూర్చుంది సోఫాలో ఎందుకో అకారణంగా గుండెలు టకటకా కొట్టుకోనారంభించాయి. "ఏం ప్రశ్న లడుగుతారో యేమో? వాళ్ళు భార్యాభర్త లిద్దరూ గ్రాడ్యుయేట్సట ఇద్దరూ ఉద్యోగం చేస్తున్నారట. మంచి స్టయిలిష్‌గా వున్నారు. ఆవిడ టకటకా యింగ్లీషులో మాట్లాడేస్తోంది నాన్నగారితోనూ, అన్నయ్యలతోనూ బాబోయ్, నాన్నగారెదుట నోరే ఎత్తలేని నేను, అన్నయ్యలతో కూడా భయపడ్తూ మాట్లాడే నేను యిహ వాళ్ళముందసలు నోరెత్తగలనా?'' అనుకొంటూన్న కళ్యాణికి శరీరమంతా చెమటపట్టేసింది అలా నేల చూపులు చూస్తూన్నదల్లా "ఉద్యోగం ఏమీ చెయ్యటం లేదా? ఊరికేనే వున్నావామ్మా?'' అన్న ప్రశ్న విని ఒక్కసారి అదిరిపడింది తలెత్తబోయింది కాని, ఆ తల యేమొచ్చిపడిందో మరి ఎంత ప్రయత్నించినా పైకి లేవలేదు. సమయానికే ఈ కంఠస్వరం కూడా ఎక్కడికి పారిపోయిందో, ఎక్కడా అయిపులేదు

'ఉద్యోగం అవసరమేముందండీ? ఏదో సర్దాగా చదివించాం. ముందుముందు భర్త చెయ్యాలనుకుంటే చేస్తుంది,'' కూతురి తరఫున పద్మనాభం చెప్పాడు.

'నీ పేరేమిటమ్మా, ఏం చదువుకున్నావమ్మా?' అని పాత ధోరణికాక 'ఉద్యోగం చేస్తున్నదా, వెళ్ళగలదా?' అనే కొత్త ధోరణిలో ప్రారంభమయ్యాయి ప్రశ్నలు! 'పోనీ, తెలుగులోనే ప్రారంభించింది కొంతలో కొంత మేలు.' అని లోలోన తృప్తి పడింది కళ్యాణి.

"అమ్మాయికి వంటంతా వచ్చునాండీ?'' ప్రతి చదువుకున్న వధువు యొక్క తల్లీ ఎదుర్కోవలసిన సామాన్య గడ్డు ప్రశ్న!

"సందేహమా? ఇవ్వాళ మీరు రుచి చూడబోతున్న వంటకాలన్నిటిలో అమ్మాయి చెయ్యివుంది కావలిస్తే అడగండి, చెప్తుంది,' నవ్వుతూ సమాధానమిచ్చింది కమల.

"అబ్బే, అవసరం లేదండీ, ఊరి

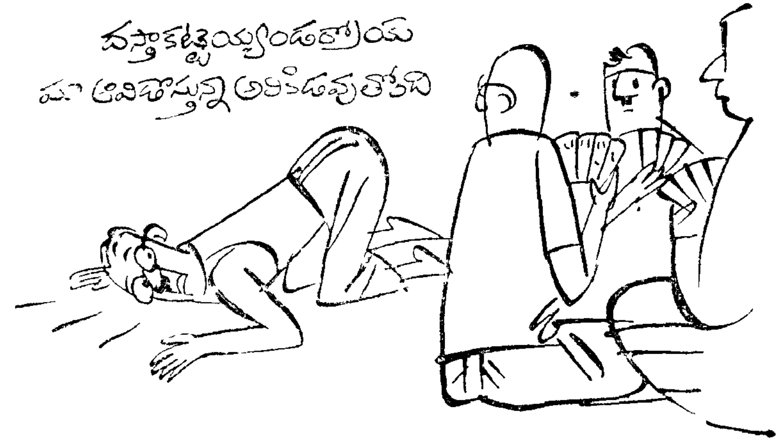

కేనే అడిగాను," అంది ఆవిడ

కళ్యాణికి మాత్రం లోలోపల చిరాకు కలిగింది. ఛ, దాని కల్చరంతా ఎక్కడ తగులడింది? చదువుకుంటే మాత్రం, సంసారి కుటుంబాలలో పిల్లలకు పనీ పాటా నేర్పుకోరా?' అన్నయ్యలూ వదినలూ వాళ్ళకు చేస్తున్న అతిమర్యాదలు మరీ జుగుప్సాకరంగా కన్పించాయి. 'ఎంత పెళ్ళివారైతే మాత్రం మరీ అంత అడుగులకు మడుగులొత్తాలా? అయినా అదికూడా నాలా ఒకప్పుడిలా పెళ్ళిచూపుల బాధ అనుభవించే వుండుంటుంది ఈ మాత్రందాని కింత భయం దేనికి?' కళ్యాణి మనస్సులో కలిగిన ఈ విసుగుదల, చికాకుల ఆలోచనలో సిగ్గు మాయమైపోయి ముడుచుకుని కూర్చుని పోయినదల్లా లేచి యధాస్థానం పొందింది.

"సంగీతం వచ్చాండీ అమ్మాయికి?" మరో ప్రశ్న

శ్రీహరి కలుగజేసుకున్నాడు. "అలా కూర్చున్నావేమిటి కళ్యాణీ? ఏవో అడుగుతున్నారు, సమాధానం చెప్పు"

ఆ అన్నయ్య గదమాయింపుకి భయపడినట్లుంది 'వచ్చునండీ," అంది మెల్లగా కళ్యాణి. హమ్మయ్య, బాగానే వున్నాను కంఠం ఏమీ అయిపోలేదు' అనుకొని తృప్తిపడింది కళ్యాణి, కంఠం సవరించుకుంటూ.

"వోకలా, ఇన్స్ట్రుమెంటలా?"

"వీణ వాయిస్తానండీ," అంత ధైర్యంగా చెప్పగలుగుతున్నందుకు తనలో తనే మురిసిపోయింది

"వాయించు వింటాం"

'తప్పుతుందా, అమ్మ! భగవంతుడెందు కేర్పాటు చేశాడో ఈ పెళ్ళిచూపులు? మెల్లగా లేచి వీణదగ్గర కూర్చుంది రోజూ నిముషంలో కుదిరి వచ్చే శ్రుతి పదినిముషాలకు కూడా సరిగా

కుదరలేదు. ఎలాగో శ్రుతి చేసుకుని వాయించబోయేసరికి వ్రేళ్ళు తేలిపోవడము మొదలెట్టాయి నాదం బాగా రానేలేదు. తాళం తడబడిపోయింది ఏ వారం రోజుల క్రితమో భోజనం చేసినట్టు, శరీరమంతా నీరసపడిపోయింది తన వాయిద్యం తనకే నచ్చలేదు మహా విద్వాంసురాలు కాకపోయినా, శ్రవణానందకరంగా వాయించగల నేర్పువుంది, మరి ఈ రోజు ఆ నేర్పు ఎక్కడికి ఎగిరిపోయిందో !

"చాలా బాగుందమ్మా. వింటూంటే నిద్ర వస్తోంది నాకు,'' అంది సదరు పెండ్లికుమారుడి వదినగారు; ఆమె పేరు 'సుగుణ' అట

చివుక్కుమంది కళ్యాణికి; ఎంత అవహేళన !

"లైట్ మ్యూజిక్ వచ్చా ?"

ఈసారి తెగించింది. "రాందండీ," కావాలనే అబద్ధమాడింది

"మా మఱదికి హిందీపాట లంటే ఇష్టంలెండి అందు కడిగాను "

"హిందీ అసలు రాదండీనాకు." మరో అబద్ధం.

"మరీ అంత సింపుల్‌గా వున్నావేమిటి ? మా మఱదికి 'ఫాషన్'గా వుండి ధైర్యంగా మాట్లాడే పిల్లలంటే ఇష్టం "

విస్తుబోయి చూచింది కళ్యాణి

"నా దగ్గఱ మా మఱదికి చాలా చనవులే నాకు తన విషయాలూ, అభిప్రాయాలూ అన్నీ చెప్తాడు అతడు గెజిటెడ్ ఆఫీసర్ ఉద్యోగం చేస్తున్నది దుర్గాపూర్. అటువంటి ఇంటర్‌నేషనల్ సిటీలో నిత్యం రకరకాల ప్రజలతో ఆఫీసర్లతో చెయ్యిచెయ్యి రాసుకు తిరగవల్సి వుంటుంది ? ఇలాటి పాతపద్ధతులు పనికిరావు చాల 'మోడరన్'గా వుండాలి, 'సోషల్'గా తిరగాలి "

ఒక్కసారి జల్లుమంది కల్యాణి గుండె వేషంలోనూ, నాలుగువీధులు చుట్టబెట్టి రావడంలోనే వుందన్నమాట, ఫాషనంటే మరి ఈ శల్యపరీక్షలూ, పిచ్చి ప్రశ్నలూ, సంగీతం దగ్గరనుంచీ పాడి విన్పించమనడమూ పాత పద్ధతులని తెలియలేదు కాబోలు ఈ పెన్నెల విసనకట్టకు !"

భోజనాలకు లేచారు ఇక భోజనం చేస్తున్నంతసేపూ ఆ సుగుణ అవిరామంగా మాట్లాడ్తూనేవుంది. ఎవరి మట్టుకు వారికే చెవులు పాడైపోతాయన్నంత భయం వేసింది. ఆమెకూ భర్తకూ టేబులుకు ఒకప్రక్క వడ్డించారు మరోప్రక్క శ్రీహరీ, భార్యా, మూడవప్రక్క మురళీ, ఇందిరా, నాల్గవ వైపు పద్మనాభమూ, కమలా కూర్చోవడానికి ఏర్పాట్లు చేశారు. కల్యాణీ, మరొక దూరపుబంధువూ వడ్డన చూస్తున్నారు "భర్తప్రక్కన కూర్చోవడం 'ఎటికేట్' కాదండి. మరొకరి ప్రక్క

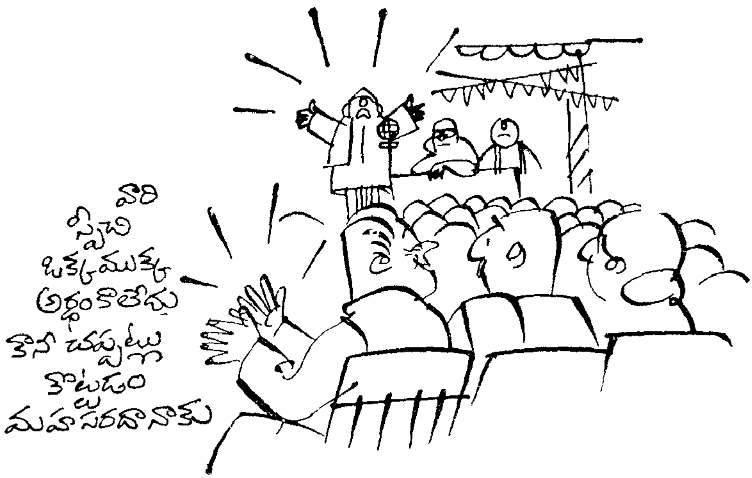

కూర్చోవడం మర్యాద." అంటూ చటుక్కున సుగుణ లేచి మురళి ప్రక్క కుర్చీలో కూర్చుంది. విస్తుపోయిన ప్రేక్షకు లందరూ తేరుకోవటానికి ఐదు నిమిషాలు పట్టింది. ఆ సందడిలో కల్యాణి ప్రక్కగదిలోకి జారుకుంది. కల్యాణిజడులు ఇందిర వడ్డన కుపక్రమించింది పాపం వేణుగోపాల్ ప్రక్క కుర్చీ ఖాళీగానే వుండిపోయింది!

"అయితే అబ్బాయిపేరు రాధాకృష్ణాండీ? ఆయనకూడా వస్తే యింకా సరదాగా వుండును మీ కలుపుగోలుతనం నాకు చాలా నచ్చింది,'' అంటూ పద్మనాభయ్య అసలు విషయాలలోకి దిగాడు భోజనం కానిస్తూ మనుషులు దబదబా మాట్లాడే తీపిమాట లన్నిటిలోనూ తేనె వుందని భ్రమిస్తాడాయన, లౌక్యం అంతగా తెలియదు.

"అక్కరలేదండీ, నాకు నచ్చితే అతడికి నచ్చినట్టే.'' అంది సుగుణ

"ఓహో, సంతోషం మీకతడంత గౌరవ మిచ్చాడంటే పరాయి యింటి నుంచి వచ్చినా, అత్తవారింటిలో అంత బాగా కలిసిపోయారన్నమాట, సందేహం లేదు; మా అమ్మాయికూడ మీలో కలిసిపోతుంది. ఇంతకూ తమకు అమ్మాయి నచ్చినట్లేనా?"

"ఆఁ! ఏదో కొంచం ఒక ఛాయ తక్కువైనా, సన్నంగా వున్నా ఫర్వాలేదులెండి. పిల్ల అందంగానే వుంది. మీ సంబంధం వచ్చిన దగ్గర్నుంచీ అక్కడ మాకు పోటీలు మరీ ఎక్కువైపోయాయండీ. సమాధానం చెప్పలేకుండా వున్నాము. నలభై యిస్తామని ఒకరూ, యాభై ఇస్తామని ఒకరూ, సరే, మీ అమ్మాయి చదువుకున్నదీ. మంచి సాంప్రదాయం అని యిక్కడికి కొచ్చాము."

ప్రక్కగదిలోనుంచి వింటూన్న ఆమెకు హఠాత్తుగా అతడి కంఠం విన్పించింది.

"ఇంతకూ మీ రెంత యిస్తారో చెప్పారుకాదు"

"చెప్పడాని కేముందీ. ఓ యిరవై కంటె ఎక్కువ యివ్వుకోలేము కాని అమ్మాయి చదువూ, రూపమూ, గుణమూ, కుటుంబ సాంప్రదాయమూ ఆలోచించాలి మీరు," అన్నాడు పద్మనాభం

"అవన్నీ సరే అనుకోండి కాని ఈ రోజుల్లో డబ్బు ప్రధానం కదా మాకు అక్కడే యాభై యిస్తామంటే మీరు మరీ అందులో సగం చెప్తారేమిటి? అంతకంటె ఎక్కువ చెప్పాలికాని" అంది సుగుణ.

"మీ రలాగంటే ఎలా? ఎలాగో మీరు పని కానివ్వాలి ఇంకొక్క అయిదు వేసుకోండి పోనీ. అంతకంటె యివ్వుకోలేను"

"మరి మీ రలాగంటే మా మఱదికి చెప్పి చూడాలి, ఏమంటాడో మరి?"

"చెప్పవలసిన బాధ్యత మీది మరి." అంది కమల కలుపుగోలుతనంగా "మీరూ మరోయింటినుంచి ఆ యింటికి వెళ్ళవలసినవారే కదా, మనసు మనం ఒకటి"

"అయ్యో కాదండీ మరి? ఆ మాట కొస్తే నా కసలు కానీ కట్నం పుచ్చుకో లేదు. 'నీ అందం చూచి అన్నయ్యే పూరికే వరించాడు. నీలాటిపిల్లే వుంటే నేనూ అలాగే చేద్దునేమో!' అంటుంటాడు మరిది నవ్వుతూ. కాని అందరూ ఒకలాగే వుంటారాండి మరి? మావారు నా అదృష్టంకొద్దీ పూరికే చేసుకున్నారు మరి మఱది పెద్ద ఆశలమీదున్నాడు ఈ కట్నంతో ఒక మేడ కట్టుకోవాలనీ, ఒక ఎయిర్ కండిషన్‌గది ఏర్పాటు చేసుకొని, కారు కొనుక్కోవాలనీ ఒక రకాల కోరికలు పెట్టుకున్నాడు మీ రిచ్చేదాంట్లో అల్లుడికోరిక ఒకటైనా తీరవద్దూ?"

"మరి మీ రలాగంటే చెప్పలేం," అన్నాడు పద్మనాభం

భోజనాల దగ్గర్నుంచి లేచారు కాస్సేపు పోయాక తిరుగు ప్రయాణమయ్యారు సుగుణా, వేణుగోపాల్ లు

"నచ్చజెప్పి చూస్తాను మా తమ్ముడికి అయినా అతడు నా తమ్ముడు కాని, కుమారుడు కాడు చూడండి అతడికి యింకా ఎక్కువిచ్చేవా ళ్ళుంటే పోగొట్టుకొని మీ సంబంధం చేసుకుంటాడని అనుకోను." అన్నాడు వేణుగోపాల్ వెళ్తూవెళ్తూ

సుగుణకు మంచి పంచహూపాయల చీరా, జాకెట్టుగుడ్డా సిద్ధం చేస్తోన్న తల్లి దగ్గరకు వెళ్ళింది కళ్యాణి "ఇంకా ఏమీ కుదరనిదే అంత ఖరీదైన చీర అలా పెట్టడ మెందుకమ్మా?" అనడిగింది మెల్లగా

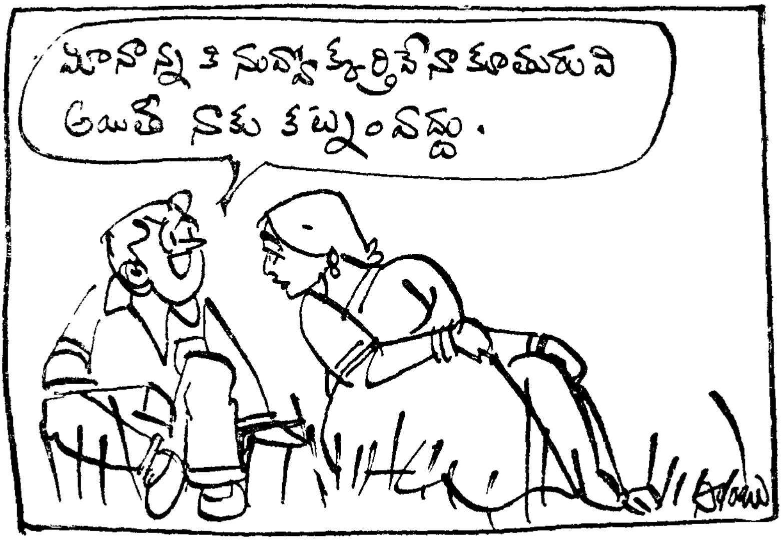

"కుదిరినా కుదరకపోయినా అది ఆచారమష్టా," అంది కమల నవ్వుతూ.

"వద్దు, ఇలా ఎండ రాస్తే ఎన్ని పెట్టి పంపిస్తావ్, అయితే అవుతుంది. లేకుంటే లేదు మరీ యింత ఖర్మా? అయినా అవుతుందని నాకు నమ్మకం లేదు, నా కేమిటో వెగటుగా వుంది వాళ్ళను చూస్తోంటే"

"నోరు మూసుకుని నీ గదిలోకి వెళ్ళు. నా కొట్టే సలహాలు చెప్పక అయినా నీ కసలు ఏదీ కుదరడం యిష్టం లేదు ఇలాగే వుండిపోవాలనా ఏమిటి? అతడా మన్మధుడు: ఉద్యోగస్థుడు. పెద్దలు చూస్తే తను చూడక్కర్లేదన్నాడట ఎంత బుద్ధిమంతుడు!"

గబగబా అక్కడినుంచి వెళ్ళిపోయింది కళ్యాణి. ఆ స్తోత్రం వినలేక. వెనక మరో బుద్ధిమంతుడు కూడా యిలాగే సెలవిచ్చినట్టు ఆమె అప్పుడే మర్చిపోయినట్లుంది!

స్టేషన్నుంచి తిరిగివచ్చిన అన్నయ్య ముందుగదిలోకి వెళ్ళింది కళ్యాణి సుడిగాలిలా. "అయ్యిందా వెళ్ళేవరకూ కాళ్ళు ఒత్తడం! ఇహనైనా నా మాటేమైనా కాస్త విన్పించుకొనే తీరిక చిక్కిందా?" అనడిగింది కోపంగా.

"మర్యాదలు చెయ్యకపోతే ఎలాగే మరి? ఏమంటావింతకూ నువ్వు?"

"నాకు వాళ్ళొద్దూ అని ఖచ్చితంగా అంటాను అయ్యిందేదో అయ్యింది కాని ఇహ వాళ్ళసంగతి ఎత్తకండి"

"అదేమిటి?" అప్పుడే అక్కడికొచ్చిన పద్మనాభం, శ్రీహరి, కమలా, అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు

"ఆ ఠీవీ, దర్పం, ఆ అందం – ఆతగాడు మీ అల్లుడైతేనే చాలు మీకు." అంది ఆవిడ, సుగుణ వెళ్తూవెళ్తూకూడా. నీ కేమిటి యిలా పాడుబుద్ధి పుట్టింది?" అంది కమల కూతురిపై చికాకు తెచ్చుకుంటూ.

"సుగుణకాదు, దుర్గుణ అను సరిపోతుంది. చూడగానే తెల్సిపోయింది నాకావిడ తత్వ మెలాటిదో. ఆవిడ చెప్పినంత 'ఫార్వర్డ్' గా నే నుండనూలేను. మరీ అంతగా వదిన నేత్రాలనే చూస్తూ వదిన మెదడుతోనే ఆలోచించే అప్రయోజకుడు నాకక్కరనూలేదు."

కూతుర్ని పరీక్షగా చూచాడు పద్మనాభం. "వాళ్ళ ప్రశ్నలూ వాటితో విసుగెత్తినట్టున్నావ్. తర్వాత మాట్లాడుకుందాంలే. దాన్ని కాస్సేపు ఒంటరిగా వదిలెయ్యండి," అంటూ అందర్నీ క్రిందకు తీసుకుపోయాడు పద్మనాభం.

రాత్రి భోజనాలదగ్గర "ఏం నిర్ణయించుకున్నావమ్మాయ్?" అనడిగాడు శ్రీహరి చెల్లెల్ని.

"నా నిర్ణయ మెప్పుడూ ఒక్కటే అన్నయ్యా."

"ఏమి టసలు నీ అభ్యంతరం?" సూటిగా అడిగాడు పద్మనాభం.

"అన్నీ అభ్యంతరాలే. అతడికి తల్లీ, అక్కచెల్లెళ్ళూ వుండగా ఒక్క అన్నా వదినలే రావడ మేమిటి చూచుకోవటానికి? అసలు ప్రాముఖ్యత తల్లిది కదా! అతడు పెద్దవాడు: ఉద్యోగం చేస్తున్నవాడు. ఒక వ్యక్తిత్వమంటూ ఏర్పడ్డవాడు, పూర్తిగా బాధ్యత వదిన కొదిలేసి కళ్ళు మూసు క్కూర్చోవడ మేమిటి, అసహ్యంగా? పైగా పాతిక, యాభై అంటూ ఆ బేరాసారా లేమిటి, గొడ్ల బేరాలకుమల్లే?"

"ఒక్కో కుటుంబం పద్ధతి ఒక్కోలాగుంటుంది. అయినా అవన్నీ పెద్దవాళ్ళాలోచించవలసిన విషయాలు నువ్వు కాదు," అన్నాడు శ్రీహరి తీక్ష్ణంగా.

"ఒప్పుకో నన్నయ్యా. నేను వెళ్ళబోయే కుటుంబంవిషయం నేనుకూడా ఆలోచించడం అవసరం. వున్నంతసేపూ ఆవిడ మాటలూ, ప్రవర్తనా అన్నిటిలోనూ నాకు అసభ్యతే కన్పించింది. ఆలోచించిచూస్తే మీకూ అసహ్యంగానే కన్పిస్తుంది."

"ఆడవాళ్ళు అసూయాపరులు!" అని నవ్వాడు మురళి.

"అంత సూక్ష్మగ్రాహిణులుకూడా!" ఖంగుమంది కళ్యాణికంఠం. "ఇంటి కోడలి కుండవలసిన చనవూ, అధికారాలకూ, వెకిలితనానికీ భేదం తెలియని దాన్ని కాను నేను. ఆవిడ 'ఎటికేట్'లు పాటించవలసింది, టీపార్టీ – డిన్నర్ పార్టీలలోకాని యిటువంటి సభ్యకుటుంబాలలోకాదు. మరదియొక్క ప్రత్యేకతలు వదిన చెప్పవలసినతీరు అదికాదు," అంటూనే అక్కడినుంచి లేచి వెళ్ళిపోయింది.

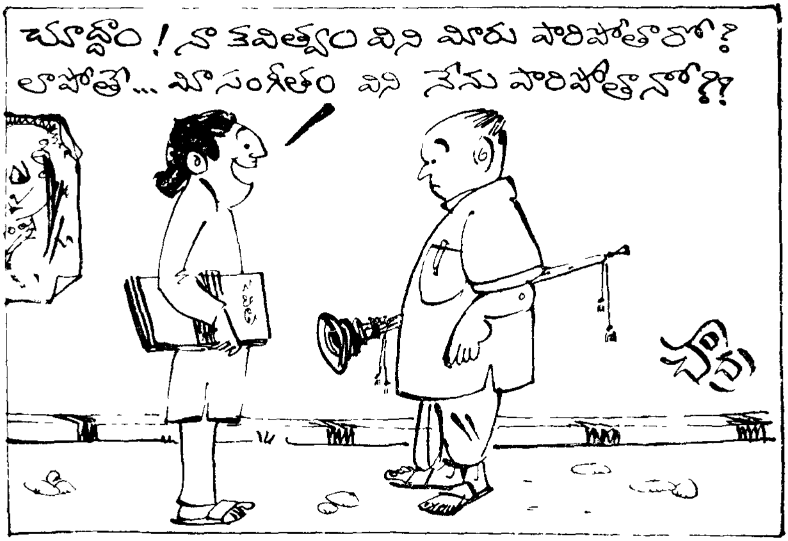

"నా ఖర్మ, ఇలాంటి పెంకెఘటం నా కూతురవ్వడం," అని కమల నుదురు కొట్టుకొంది. "ఇంతకూ ఈవిడ పెళ్ళి చేసుకోబోయేది ఆవిడనా, ఆవిడ మగ దినా?" అనికూడా అంది.

"ఊరుకో కమలా. అమ్మాయి మాటలలో అర్థం లేకపోలేదు." అని పద్మనాభం గంభీరంగా అనడం వెళ్ళిపోతున్న కళ్యాణి వినకపోలేదు.

ఆ తర్వాత కమల నాల్గురోజులు మాట్లాడలేదు కూతురితో. ఒకనాడు కళ్యాణి భోజనానికి డైనింగ్ హాల్లోకి వెళ్తూండగా వంటగదిలోనుంచి మెల్లగా మాటలు విన్పించాయి.

"మనమ్మాయి చాలా అదృష్టవంతురాలమ్మా," అది మురళికంఠం

"ఏమిటి?" కమల అడగుతోంది

"దుర్గాపూర్‌నుంచి నా స్నేహితుడొకడు వ్రాశాడు — అతడొకసారి రిజిష్టర్ మారేజ్ చేసుకుని ఎవరో పిల్లని వదిలేశాడట. అసలు కూడా పేరుకు తగ్గట్టు సాక్షాత్తూ రాధాకృష్ణుడేనట అతడి అన్నా వదినా కూడ తక్కువ వాళ్ళేం కాదట అసలు మనం ఏవిధంగానూ కూడ ఆలోచించకూడని మనుష్యులట ఇంకా చాలా వ్రాశాడనుకో, నీతో చెప్పకూడదు చిన్నదైనా కళ్యాణి చాలా తెలివైనదే..."

ఏమీ విననట్టు చటుక్కున వంట గదిలో కెళ్ళింది కళ్యాణి సంభాషణ ఆగిపోయింది

"ఏం? ముహూర్తం పెట్టించమని ఏ దుర్గుణ లెటరు వ్రాసిందేమిటి?" అంది హాస్యంగా మురళి నవ్వి పూరు

కున్నాడు. తల్లి ముఖం త్రిప్పుకుంది అప్పటినుంచీ పోష్టులో ఏ ఉత్తర మొచ్చినా 'మీ దుర్గుణ వ్రాసిందేమో!' అని పుడికించటం పరిపాటైంది కళ్యాణికి.

అడుగడుగునా యిటువంటి మోసా లెదురవ్వడంతో బెదిరిపోయి అసలు కూతురి పెళ్ళివిషయం ఎత్తడం మానే శాడు పద్మనాభం. సునాయసంగా ఒక ఏడాది గడచిపోయింది కమలకు మాత్రం నిద్ర పట్టడంలేదు రోజుకు పదిసార్లైనా కూతురి కింకా పెళ్ళి కాలే దనే బెంగ వ్యక్తపరుస్తుంటూంది. ఇక భర్తా, కొడుకులూ కళ్యాణిపెళ్ళి చెయ్య దని నిశ్చయించుకుందో యేమో, తన అన్నగారికి కబురుపంపింది నెల్లాళ్ళ క్రితం ఓ నాడాయన ఒకబ్బాయిని వెంట బెట్టుకొచ్చాడు బి.ఎల్. పాసై ప్రాక్టీసు చేస్తున్నాడట, హైదరాబాద్‌లో కొం చెం యిటువంటి పరీక్షలలో రెండు మూడుసార్లు అనుభవం సంపాదించడం వల్ల కళ్యాణికూడా సదురూ బెదురూ లేకుండా కూర్చుంది.

చిరునవ్వుతో ఒక స్నేహితురాలితో మాట్లాడుతున్నట్టు చదువూ, హాబీలూ అన్నీ చాలా సరసంగా అడిగా డతడు కళ్యాణికూడ సదాగానే సమాధానాలు చెప్పింది 'ఫర్వాలేదు. మంచివాడే.' అనే సదభిప్రాయం ఏర్పాటుచేసుకొం టూండగానే అయిష్టమైన పని జరిగి పోయి, సద్భావమంతా చెదిరిపోయింది

"చూడండీ, మా స్నేహితు డొకడికి వివాహమైంది. సెవెంత్ ఫారం పాసైం దని చెప్పి పెళ్ళి చేశారు ఆమెకు ఏ బీ సీ డీలు' కూడా రావు. అంచేత మీ చదువును నేను పరీక్ష చేసుకోవాలి," అన్నాడు

ఒక్క కళ్యాణికే కాదు, ఆ మాటలు విన్న అందరి ముఖాలూ అప్రసన్న మయ్యాయి అందరికంటెముందు కళ్యాణే ఆ షాక్‌నుంచి తేరుకుంది.

"యస్ యూ కెన్ ఎగ్జామిన్ మై ఇంగ్లీష్ నాలెడ్జి (అలాగే, ఇంగ్లీషులో మీరు నా తెలివిని పరీక్షించుకోవచ్చు)" అంటూనే టేబిల్‌మీది ఇంగ్లీషు పేపరు తీసి చకచకా చదివేసింది "అర్థంకూడా చెప్పమంటారా?' అంటూ చెప్పేసింది. పెన్ను తీసి పేపరుమీద ఇంగ్లీషులో అతడిపేరు రాసింది.

"ఇదిగో మీ పేరు వూరూ ఇంగ్లీ షులో వ్రాసేశాను ఇంకా ఏం వ్రాయ మంటారో చెప్పండి"

అతడు చకితుడై గ్రుడ్లప్పగించి చూడడం తప్ప ఏమీ మాట్లాడలేక పోయాడు. అతడే కాదు, అందరి పరి స్థితీ అలాగే వుంది

'ఏమండీ, నా చదువుమీద నమ్మకం కలిగిందా? నేను నచ్చానా మీకు" చిలిపిగా అడిగింది కళ్యాణి

అతడు బిత్తరపోయాడు.

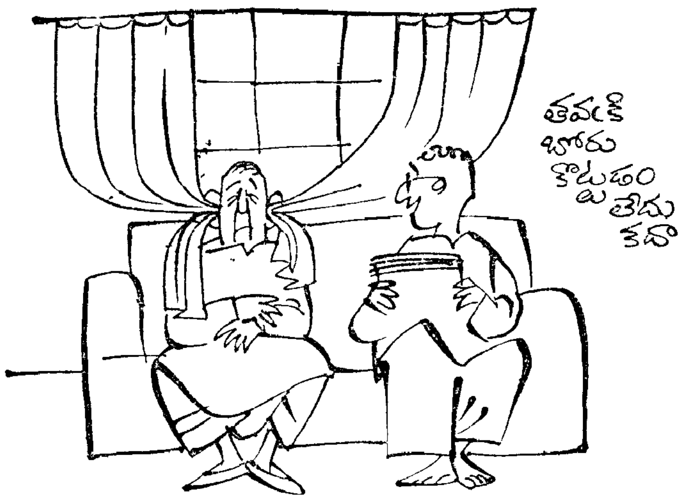

"నా డిగ్రీ తీసుకొచ్చి చూపించమంటారా పోనీ ?"

"నోనో, వద్దండీ" అతడు ఖంగారుగా అన్నాడు. "మీరు మరీ 'అఫెండ్' అయ్యా రనుకుంటాను?" అన్నాడు కళ్యాణిని పరీక్షగా చూస్తూ.

"లేదండీ. దాని కేముందీ ? అనుమానాలు తీర్చేసుకోవడం మంచిదేగా ? అయితే మీకు నేను నచ్చానా ?"

"ఇంకా అనుమానమా ?" సిగ్గుమిళితమైన చిరునవ్వుతో అన్నాడు

"ఆల్ రైట్, మరి నేను మిమ్మల్ని పరీక్షించుకోవద్దూ ?" అంది సీరియస్‌గా.

అతడు బిక్కముఖం వేశాడు.

"మీ డిగ్రీ తీసుకొచ్చారా మరి మీతో ? చూడందే నాకు నమ్మకమెట్లా ?"

అతడి నేత్రాలు విపరీతంగా చలించాయి.

"పోనీండి, ఏదీ, ఇంగ్లీషులో ఓ పది నిముషాలేమైనా మాట్లాడండి మీ ఇంగ్లీషూ, తెలివీ అందులో తెల్సుకుంటాను."

"అదేమిటి ? నన్ను మీరు పరీక్షించటమా ?" ఎలాగో ధైర్యం చేసి అడుగగలిగాడు.

"ఏం, నన్ను మీరు పరీక్ష చేసుకున్నట్లే. వింత ఏముంది ?" అమాయకంగా అడిగింది

"మగవాళ్ళు పరీక్ష చేసుకోవడం క్రొత్తకాదు," అన్నాడు సగం చెమటస్తూనే

"అదేమో నాకు తెలియదుగాని, డబ్బిచ్చి కొనుక్కొనే వస్తువును మంచి చెడ్డలు తెలియకుండానే కొనేసుకుంటారా ?"

"ఆ !" అంతకంటె మాట్లాడలేకపోయాడు.

"సరే. మీరు నాకు నచ్చలేదు వెళ్ళి రండి నమస్తే," అంటూ లేచి లోపలి కొచ్చేసింది వచ్చేనవ్వు నాపుకొంటూ.

"ఇక ఈ వెంకెదాని కీ జన్మలో పెళ్ళికా" దని నిశ్చయించుకుంది కమల

"బాగానే బుద్ధి చెప్పింది పెద్దా అంచేనే మే మేవరమూ కలుగజేసుకో లేదు," అన్నారు తండ్రీకొడుకులు ఆ తర్వాత వారంరోజులవరకూ సాధి స్తూనే వుంది కమల కూతుర్ని

"పోనీలేమ్మా ఇలాటి చెత్తరాయు ళ్ళతో పెళ్ళవడంకంటె, కాకపోతేనే మంచిది మళ్ళీ యిటువంటి అవకాశం కలుగుతుందో లేదో అన్నట్టు రాజసం ఒలకబోస్తూ ఠీవిగా కూర్చోవటం, చెత్త ప్రశ్నలు వెయ్యడమూనూ — అసహ్యం నాకు," అంది కల్యాణి

గతంలో జరిగిన ఈ పెళ్ళిచూపుల సంకలన మంతటినీ తెరలు తెరలుగా గుర్తుకు తెచ్చుకోవడంతో అలలు అల లుగా నవ్వువచ్చింది కల్యాణికి.

మళ్ళీ ఈ రాబోయేవా రెలావుంటారో! మళ్ళీ ఓచిన్న గాలిదుమారం రేగుతుంది కాబోలు! ఛ, ప్రేమించి పెళ్ళి చేసు కున్నవా ళ్ళెంత అదృష్టవంతులు? ఈ వెధవ తతంగమంతా వుండదు వాళ్ళకు

'ఏమిటమ్మోయ్? నీలో నువ్వే నవ్వుకుంటున్నావ్? కాస్త మాకూ్కడా చెబుతా" అంది ప్రవేశంతో కల్యాణి ఆలోచనల కంతరాయం కల్గింది

"ఏంలేదు వదినా. సినిమాలో విషయ మేదో గుర్తుకు వచ్చింది," అంటూ లేచింది

భోజనాల దగ్గర అసలు సంగతి మెల్లగా కూతురి చెవిన వేశాడు పద్మ నాభం 'వెనక మేం గుంటూరులో వుండేటప్పుడు — అప్పుడు ఇంకా నువ్వు పుట్టలేదు — రఘురామయ్యగారని నా కో ముఖ్యస్నేహితు డుండేవాడు ఆయన కొడుకుపేరు శ్రీనివాస చక్రవర్తి — అప్పుడు ఏడేళ్ళవాడు, ముద్దొచ్చేవాడు ఇప్పుడు ఐ. ఎ ఎస్. అయి ఢిల్లీలో ఉద్యోగం చేస్తున్నాడట. ఇప్పుడు సెలవుపెట్టివచ్చి గుంటూర్లో తలిదండ్రుల దగ్గరే వుంటున్నాడట పెళ్ళి ప్రయ త్నాలు జరుగుతున్నాయి నీ కన్ని విధాలా తగినవా డని నే ననుకుంటు న్నాను కల్యాణీ"

కళ్యాణి మౌనంగా వింటోంది

"ఏ పిల్లను చూచినా అత దేదో ఒక వంక పెడ్తున్నాడని అన లతడిని చూచు కోవడానికి వెళ్ళొద్దని ఆంక్ష పెట్టాడట తండ్రి చూచుకోవలసిన అవసరం లేదు కూడాను ఇప్పుడు చూచుకోక పోయినా వుభయకుటుంబాలం ఒకరి కొకరం వెనక బాగా తెల్సినవాళ్ళమే అంచేత ఇక ఈ పెళ్ళిచూపుల తతంగం పెట్టుకోదలచుకోలేదు. అది నీకూ్కడా అయిష్టంగానే వుందికదూ?"

ఆశ్చర్యాన్ని మించిన అనుభూతి

పొందింది కళ్యాణి తన చిరాకును అడ్డుగా పెట్టుకొని ఆయనసహనిని సమర్థించుకుంటున్నాడు తండ్రి.

"నిన్న మెడ్రాస్‌లో కన్పించాడు రఘురామయ్య. అతడు చెప్పేవరకూ అతడికొడుకు సంగతి నాకు గుర్తే లేదు. తెల్సిన కుటుంబా లివ్వడంవల్ల మోసాలూ, విచారాలూ ఏమీవుండవు. అందుకే ఇద్దరం అక్కడే ఒక నిర్ణయాని కొచ్చాం. అన్ని విషయాలు మాట్లాడుకున్నాం. పైసాకట్నం తీసుకోనేందుకూడ అంగీకరించలేదు. కొడుకును విక్రయించుకోడట. ఎంత ఉన్నతభావాలు! ...... ఈ పదిహేడవ తారీఖునే వివాహం. ఈ క్షణంనుంచీ ఆ ప్రయత్నం మొదలుపెడితే కాని పనులవ్వవు." కూతురి సమాధానాని కెదురు చూడకుండానే వెళ్ళిపోయ్యాడు.

విస్మయ విస్ఫారిత నేత్రాలతో చూడడమేగాని ఏమీ మాట్లాడలేకపోయింది కళ్యాణి. ఆ మాటలలో అధికారమూలేదు, శాసనమూలేదు. తన స్థిర నిర్ణయాన్ని గంభీరంగా తెలియజేశారు. అంతే ఇక దానికి తిరుగు లేదన్నమాట! తను ఆడింది ఆటగా సాగించే తండ్రిలో— తనను భుజాలపై మోసి పెంచిన అతడి లాలనలో— సంతానంపట్ల మృదుత్వం మాత్రమే ప్రదర్శించే అతడి ప్రేమలో ఇంత కఠినత్వంకూడా దాగివున్నదా? పెండ్లిచూపుల తతంగం విసుగ్గా వుందని కేవలం దానిని తొలగించివేయడంకన్న మార్గంలేదా? నడుస్తున్న దారిపై గోతులు కన్పిస్తున్నాయని, పూర్తిగా కళ్ళుమూసుక నడిస్తే ఆ గోతులలో పడిపోము?

తండ్రిగారి నిర్ణయం కళ్యాణికి ఏమాత్రమూ నచ్చలేదు. ఆరాత్రి నిద్ర పట్టలేదు.

ఉషఃకాంతిలో బద్ధకంగా నిద్ర మేల్కొంటోంది ప్రకృతికాంత. పక్షుల మేల్కొలుపులతో పూలబాలల స్వాగతాలతో మానవలోకం పైనందిన కార్యక్రమంలో అడుగు పెడుతోంది. మందమందంగా వీస్తూన్న ఉదయ పవనాలు కుసుమ సౌరభాలనూ, ఆలయం లోని జేగంటల గణగణలనూ మోసుకొస్తున్నాయి.

పొగడచెట్టు క్రింద పొందికగా కూర్చుని ప్రాంగణమంతా తిలకిస్తోంది కళ్యాణి. తులసికోటదగ్గర పూజ చేస్తోంది కమల. సుస్నాతయై పట్టువస్త్రాలు ధరించి పవిత్రంగా దేవతార్చన చేస్తూన్న తల్లి సాక్షాత్తూ లక్ష్మీదేవిలాగే కన్పిస్తోంది కళ్యాణికండ్లకు. కమలకంటె ముందుగానే తులసికోట ప్రక్కనున్న శిరీషవృక్షం, తన కుసుమ సంతానాన్ని ఆ తులసీపాదుకలపై రాల్చి తన భక్తి ప్రపత్తులను వెల్లడి చేసుకొంది. తెల్లని పాలరాతిపై పగడాలు తాపిన చందాన్ని గుర్తుకు తెస్తూన్నాయి, వత్తుగా రాలిన

ఆ పారిజాతాలు, నందివర్ధనం చెట్ల నిండైన శ్వేతవర్ణ పుష్పాలు; ఒక ప్రక్క కెంపు లీనుతున్న కుసుమాలతో మందారాలు ఉత్తరపుగోడ పొడవునా సూర్యునికొరకు ఎదురు చూస్తూన్న ప్రొద్దుతిరుగుడుపువ్వులు, మరో ప్రక్క అప్పుడే విడుస్తూన్న తెల్లని ఎర్రని గులాబీలు; నాగ్గమూలలా త్రాళ్ళ ఆధారాలతో గోడలపై కెగ్రాకిన కాశీ రత్నం పూతీగలు; ఉషఃకాంతిలో రంగు రంగుల, రకరకాల సుమబాలలు! పసి పాపల అమాయక వదనాలను, సుందర యువతీ ముఖారవిందాలనూ గుర్తుకు తెచ్చే పూలభామలు! 'వసంతాగమవేళ రెమ్మ రెమ్మ ఒక పూలపల్లకి' ఎక్కడో ఎప్పుడో చదివిన వాక్యం ఆ నిర్మల వాతావరణంలో గుర్తుకు వచ్చింది కళ్యాణికి ఎంత సుందరభావం!

పూజ ముగించి ప్రదక్షిణ చేస్తూన్న కమల పొగడచెట్టు క్రిందికి పరికాయించి చూచింది. "ఎవరూ, కళ్యాణీ?" అంది ప్రశ్నార్థకంగా. అప్పుడప్పుడే విడుగుతున్న చీకట్లలో మనిషివివరం తెలియక

"అవునమ్మా, నేనే నీపూజ మధ్యలో ఆపడ మెందుకని యిక్కడ కూర్చున్నాను నీతో ఓ సంగతి మాట్లాడాలి," అంటూ లేచి దగ్గర కొచ్చింది కళ్యాణి

పూజ చేసిన పువ్వులు రెండు తీసిచ్చి కుమార్తె నుదుట పూజాకుంకుమ దిద్దింది కమల ఆప్యాయంగా ప్రసాదం చేతిలో పెడ్తూ "ఏమ్మా, ఇంత ప్రొద్దున్నే లేచావు? ఆ సూర్య దేవిక్కన ఉదయించనున్నాడో!" అంది నవ్వుతూ

ప్రతిగా నవ్వుతూ "తూర్పునే ఉదయిస్తాడులే కాని ఒక్కసారి కూర్చోమ్మా" అంది కళ్యాణి తులసి ప్రక్కన చతికిలపడ్తూ.

"ప్రొద్దున్నే నా కెక్కడ తీరిక కూర్చోవడానికి? అయినా నీకు పని ఏమిటి! ఏ వందో యాభైయ్యో కావాలేమో వెళ్ళి మీ నాన్నగార్నడుగు," అంటూ కదలబోయింది కమల

"అబ్బ, కాదమ్మా. ఒక్కసారి వినిపో, మళ్ళా అన్నయ్యలు వదినలొస్తే నీతో యిక చాటుగా మాట్లాడే అవకాశమే వుండదు వింటే వేళాకోళం చేస్తారు," అంది తల్లి కొంగు పట్టుకుని.

"అయితే త్వరగా చెప్పు ఏమిటో," వచ్చి కూర్చుంది కమల.

"మరి...మరి కోప్పడకుండా విను. నాకు మీ మాట కాదనాలని కాదు కాని ఒక్కసారి అతడిని చూడాలని వుందమ్మా ఇదేమంత పెద్ద కోరిక, చెప్పు," జాలిగా తల్లిముఖంలోకి చూచింది

ఆ మాటలు వింటూనే కమల వ్రేళ్ళు అప్రయత్నంగా బుగ్గలు నొక్కుకున్నాయి కళ్ళు పెద్దవి చేస్తూ "ఇదేం కోరిక? సంసారి లక్షణమేనా? వాళ్ళేమో చూచుకోనక్కర్లేదని గౌరవంగా

చేసుకొంటూంటే నువ్విలాగంటావా? బెట్టుసరిగా వుండవలసిన మగవాళ్ళు కదా! వాళ్ళంత పెద్దమనిషితరహాగా వుంటే_నీ ఫొటో అయినా పంపమని లేదే? నువ్వతడినే చూడాలా? అసలీ పెళ్ళివ్వటం యిష్టం లేనట్టుందే! నాకు చూడగా."

"ఇష్టాయిష్టా లతడిని నేను చూసిన తర్వాతి మాటలు. అతను ఒప్పుకున్నారంటే నా సంగతి వినేవుంటారు. బాగానే వుంటుందనెవరో చెప్పి వుంటారు. నేను మాత్రం అతడిని చూసుకోవాలి" తాపీగా సమాధానమిచ్చింది.

"ఆఁ మరే చెప్పారు. అక్కడికి నువ్వే తిలోత్తమవు అతడు మన్మధుడూ నలకూబరుడూ కాకపోయాడు. తల్లీతండ్రీ ఎవర్ని తెస్తే వాళ్ళని కిమ్మనకుండా చేసుకోవాలి. కాని యిదేం పెంకెతనం? నీ బాగోగులు మాకు తెలియవూ? మా కాలంలో మే మెరుగుదుమా యివన్నీ?"

"ఏమిటమ్మా నీ గొడవ? నీ కాలంలోనే కాదు_ఈ కాలంలో కూడా

నువ్వెంగని వనేకం నే నెరుగుదును రోజులు మార్తాయి. దాని కేం గాని అమ్మ వైనందుకు ఈ మాత్రం కోరిక తీర్చలేవామ్మా ?"

"చిన్నప్పు డెప్పుడో చేస్తే మరి మీ ఇష్టప్రకారమే జరుగును ఇంతదాన్నై ఇంత చదువుకొని, బొత్తిగా బొమ్మలా ఎలా కూర్చోగలను? నాకూ డా యేవో కొన్ని ఆశలు వుంటాయిగదూ?"

"ఒంటే మీ నాన్నగార్నే అడుగు ఆయనవగ్గర నోరు లేవదు మళ్ళీ. నా దగ్గరే ఈ వేషా లన్నీ నీ పెంకె కోర్కెలు నేను తీర్చలేను" కోపంగా లేచిపోయింది కమల

"నాన్నగార్నే అడగగలిగితే నీవఱకూ రావడం దేనికో?" కన్నీళ్ళ పర్యంత మైంది కళ్యాణి

"పెడుచదువులూ, కెడబుద్ధులూను" సణుక్కుంటూ నిష్క్రమించింది కమల అచేతనంగా అటే చూస్తూ కూర్చున్న కళ్యాణి, అట్లా ఎంత సేపు కూర్చుందో.

"ఏం చెల్లాయ్! వసంతోదయం గూర్చి ఏమైనా కవిత్వం వ్రాయబోతున్నావా?" అన్న చిన్నన్నయ్య మురళి కంఠం విని వులిక్కిపడి చూచింది

బాలభానుని బంగారు కిరణాలలో మునిగి తేలుతోంది జగం తన పరధ్యానానికి తానే సిగ్గుపడ్తూ లేస్తూన్న కళ్యాణి తన వెనుక కిలకిలలు విని వెనక్కు తిరిగి చూచింది మందారచెట్టుక్రింద ముఖం కడుక్కుంటూన్న వదిన "అంత పరధ్యానం మొచ్చిందే కళ్యాణీ! ఈ సుందర వాతావరణంలో ఏ సుందరాకారుడైనా తలపుకు వచ్చాడా!" అంటూ హాస్యం చేసింది

చిరుకోపం వచ్చింది కళ్యాణికి నీమాట పూర్తిగా కాదనగల సాహసం లేదు వదినా నాకు అనుభవంవల్ల కలదిచ్చే అభిప్రాయాలు కదా!"

తన విసురును తనకే త్రిప్పికొట్టిన ఆడపడచు అతితెలివికి ఆశ్చర్యపోయింది వదిన

కళ్యాణి మేడమెట్లెక్కుతుండగా ఎదురైన పెద్దవదిన "ఏమండోయ్. తమ రింత ఉదయమే లేచారు? ఏదో విపరీతమే దివ్వాళ!" అని పలకరించింది

"యేమో మరి, మెలకువొచ్చేసింది" అంటూ వెళ్ళిపోయింది కళ్యాణి.

అటు వైపు తిరగేస్తున్న పద్మనాభం దుమ్ములా లోపలికి ప్రవేశించిన కళ్యాణిని చూచి ఆశ్చర్యపోయాడు "ఏమమ్మా ఇంత పెందరాళే లేచావు? పెళ్ళైతే ఎలాగూ సాగదు ఇప్పుడైనా సుఖపడకపోతే ఎలాగ? నీ కేం పనుంది గనుక అప్పుడే లేవటానికి?" అనడిగాడు

వచ్చు ప్రశ్న, ప్రతిపాట్నా అదే మాట నేను ఎనిమిది గంటల కాని లేవటానికి ఎప్పుడైనా రాసి వుందేమిటి?" అని లోలోన చిరాకుపడింది

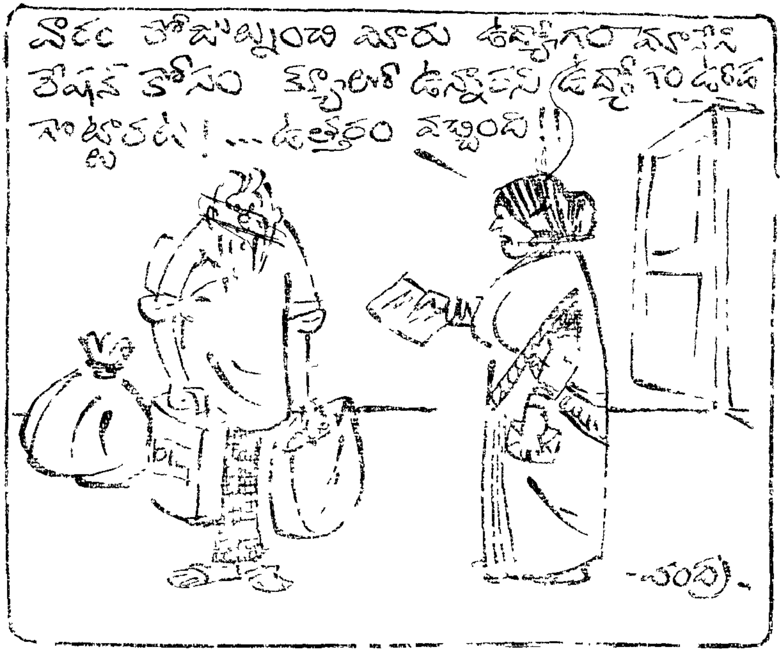

కళ్యాణి తండ్రికి దగ్గరగా కుర్చీ లాగి కూర్చుని ఏదో చెప్పేలోగా కళ్యాణి నేత్రాలకు అప్పుడే అటుగా వస్తున్న తల్లి కన్పించింది. భర్తమాటలు చెవిన పడటంవల్ల ఆమెముఖం అప్రసన్నంగా వుంది

కాస్త ముందుగా లేచినంతమాత్రాన పరేం అరిగిపోదులెండి మీ కూతురు అసలు మీ గారాబమే దాని పెంకెతనాన్నింత వరకూ తెచ్చింది." అంది కూతుర్ని మరిచురా చూస్తూ

కళ్యాణికి కోపమొచ్చేసింది. "అందుకేగా త్వరలో యింట్లోంచి తరిమెయ్యాలని చూస్తున్నావు? ఆ తర్వాత అరచి గీపెట్టినా ఈరోజులు రావు ఇక్కడున్నన్నాళ్ళు యింతే కనుమరుగైతేమాత్రం ఎక్కడలేని ప్రేమలూ కురిసిపోతాయి నీలాటివాళ్ళకి,' విసురుగా అనేసి లేచి వెళ్ళిపోబోయింది

"వెళ్ళిపోతావేం? తండ్రితో ఏదో మంతనాలకు వచ్చావుగా?" అంది కమల కొంచెం కరిగిపోతూ. 'పాపం నిజమే పెళ్ళయ్యాక ఈసుఖముంటుందా? నా యిష్టమైనప్పుడల్లా దానిని చూచుకో గలనా?' అనిపించిందామెకు

"ఏం కావాలమ్మా? ఇలారా," అని పిల్చాడు పద్మనాభం కూతుర్ని

"ఏంలేదు నాన్నా నాకో యాభై రూపాయలు కావాలి. మా స్నేహితులమందరం యివ్వాళ అమరావతి వెళ్ళి

చూచిరావా అనుకున్నాం. మళ్ళీ రేపు సాయంత్రాని కొచ్చేస్తాం." అంది కళ్యాణి.

మాట్లాడకుండా డెబ్బై రూపాయలు తీసిచ్చాడు పద్మనాభం. సంతానం ముగ్గురిలోనూ చిన్న దవ్వడంవల్లనో ఎందుచేతనో, కొడుకు లిద్దరికంటె కూతురు కళ్యాణిపైననే అతడికి చాలా అభిమానం ఆమె ప్రవర్తనపై అతడి కెక్కడలేని నమ్మకం, ఆమె విజ్ఞానంపై అమిత గౌరవం

ఆ దృశ్యం చూడగానే కమలకోపం నెత్తి కెక్కిపోయింది. "అదుగో అదే నే ననేది అది యాభై అడిగితే మీ రింకో ప దెక్కువిచ్చారు ఇంత విచ్చలవిడిగా పెంచితే రేపు ఆ వెళ్ళినకుటుంబంలో యిది ఇమడగలదా అని? చదువుకున్న న్నాళ్ళూ తిరిగింది చాలదూ? చదువు మాని యింట్లో కూర్చున్నాకకూడా ఈ పిక్నిక్ లూ, షికార్లూ ఏమిటి ఇరవై ఏళ్ళు నెత్తి కొచ్చిన పిల్లకి? ఈ ఆడవా ళ్ళంతా బయల్దేరిపోతే వీళ్ళ ప్రయాణం క్షేమంగా సాగుతుందన్న హామీఏమిటి?"

తేలికగా నవ్వేశాడు పద్మనాభం. "బి యస్సీ. పాసైన నీ కూతురి కేం ఫర్వాలేదు కమలా వెళ్ళిరానీ కాని వివాహానంతరం వాళ్ళ అదృష్ట మేమిటో మనకు తెలియదుకదా! ఈ నాల్గురోజు లైనా వాళ్ళ కోరికలు మనం తీర్చక పోతే ఎవరు తీరుస్తారు చెప్పు? ఊc, అంచేత దా న్నేమీ అనకు. వెళ్ళి రామ్మా కళ్యాణీ," అంటూ సర్ది చెప్పే శాడు పద్మనాభం. తనలో తను గొణు క్కుంటూ నిష్క్రమించింది కమల ఆమె కేమిటో ఎవ రేం చెప్పినా సబబు గానే తోస్తుంది. పాపం

ప్రొద్దున్నే హుషారుగా వచ్చిన కళ్యాణిని చూచి కొంచం ఆశ్చర్యం పోయింది పద్మ స్నేహితురా లిద్దరూ గదిలో కూర్చుని మంతనాలు సాగిం చారు ఒక అరగంటలో బయల్దేరారు.

"అబ్బ, ఈ పంజాబీ డ్రెస్ లో నువ్వు రోజూకంటె ఆకర్షణీయంగా వున్నావే కళ్యాణీ అబ్బా — ఈ రెండుజడలు నీ కెంత అందం తెచ్చిపెట్టాయో! రోజూ రెండుజడలు వేసుకోరాదూ నువ్వు?" పద్మ కళ్యాణి చుట్టూ తిరుగుతూ కామెంట్స్ పాస్ చేస్తోంది

"ఛీ, కాస్త ఆడదానిలా ప్రవర్తిం చుదూ," విసుక్కుంది కళ్యాణి. "నాకీ బట్టలు క్రొత్తచేసి చస్తూంటే నీ వర్ణన లేమిటి మధ్యన?"

"అదుగో, అదే వద్దనేది మనం కాలేజీలో ఎన్నిరకాల ఫాన్సీడ్రెస్సులు వేశాం? క్రొత్తా జంకూ లేకుండా స్వేచ్ఛగా నడపగలగాలి మామూలుగా వుండు. దొంగచూపులు చూచావంటే అందరి దృష్టి నీ మీదనే వుంటుంది మరో సంగతి — మనం సాయంకాలం ఇంటికి తిరిగివచ్చేవరకూ ఒక్క తెలుగు

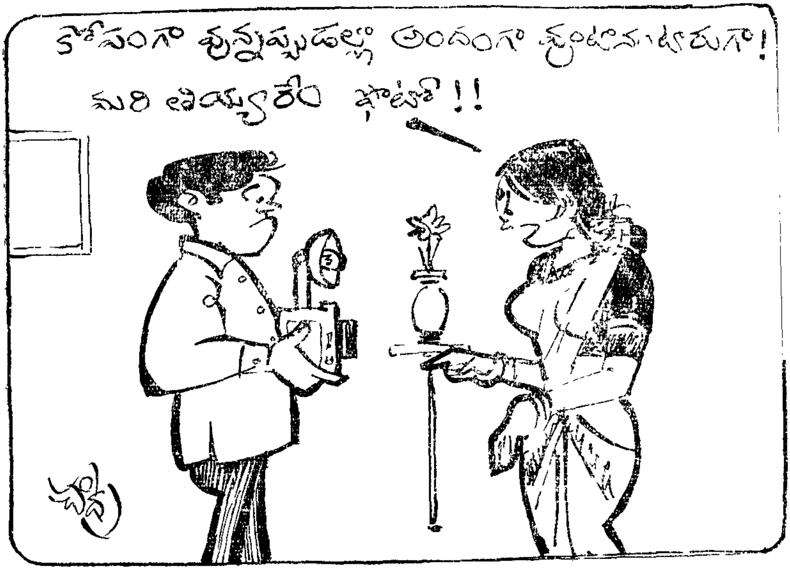

మాట రాకూడదు. హిందీపరీక్షలు పాసైన తెలివంతా ఇప్పుడు చూపించాలి లేదా ఇంగ్లిషులోనే కానిద్దాం "

గుంటూరు స్టేషనులో దిగి పద్మా, కళ్యాణీ త్వరత్వరగా నడవసాగారు.

"నా మేకప్ చెరిగిపోలేదు కదా, చూడు." అంది కళ్యాణి

"లేదు. ఫస్టుగా వుంది కాని మన వూరు వదలగానే నీ జంకు పోయినట్టుందే? ఫ్రీగా నడుస్తున్నా విప్పుడు." అంది పద్మ నవ్వుతూ

"నిజమేనే. ఏదైనా క్రొత్తపని పరిచితుల మధ్యకంటె అపరిచితుల దగ్గరే ధైర్యంగా చెయ్యగల్గుతాం "

ఇంట్లో పద్మనాభయ్యా, శ్రీహరీ చెప్పుకుంటూండగా, రఘురామయ్యా ఇంటికి వెళ్ళేదారీ అపీ జాగ్రత్తగా విని వున్నది కళ్యాణి పెద్దన్నయ్య భోజనానికి వెళ్ళగా చూచి అతడి టేబుల్ మీది నుంచి వాళ్ళ అడ్రస్ సంగ్రహించింది. ఈ అన్ని సేకరణలవలనా గమ్యస్థానం సులభంగానే జేరుకొన్నారు

"కళ్యాణీ జాగ్రత్త అంతర్నాటకంలో నీపేరు సురయా నా పేరు రజియా తెలుగుభాష నిషిద్ధం." ఆవరణలో అడుగుపెడ్తూ మరోసారి తగ్గు స్థాయిలో ఆజ్ఞాపూర్వకంగా హెచ్చరించింది పద్మ

గేటుకు దగ్గరగా పెద్దవేపచెట్టు, కుడి ప్రక్కన షెడ్డులో స్టుడీబేకరు కారు ఆవరణనిండా వృత్తాకారాలలో అందమైన రకరకాల పూలమొక్కలూ,

వాటి తీరుతెన్నులు. చిత్రవిచిత్ర రీతులలో కత్తిరింపబడిన క్రైన్ క్రోటకూర, మొక్కల మధ్యన ఫౌంటెన్ తమ పోషకుల యొక్క కళాహృదయాన్ని చాటుతున్నాయి ఎదురుగా పెద్దదీ, చిన్నదీ కాని రెండతస్థుల భవనం గోడలన్నీ లేత ఆకుపచ్చని రంగుపై లేగులాబి వర్ణపు లతలు చిత్రింపబడి వున్నాయి వెంటిలేటర్లకు ఖరీదైన రంగుల అద్దాలు, గుమ్మాలకు, కిటికీలకు అందమైన సిల్కు కర్టెన్‌లు, గేటుదగ్గర కాపలా మనిషి! వారు చాలా ధనవంతులన్న విషయాన్ని చాటుతున్నాయి

"క్యా, మాలిక్ ఘర్‌మే హై?" అంది సురయా గేట్ కీపరు నుద్దేశించి

వాడు కంగారుపడ్తూ చూచాడు

"డాక్టర్‌సాబ్ లోన వుండెనా?" తెలుగు తెలియనట్లు యాసగా అడిగింది రజియా

"అమ్మగారూ, అబ్బాయి గారు వున్నారు అయ్యగారు వూళ్లో లేరు." అన్నా డతను వాళ్ళను ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ

"అదృష్టవంతులమే" అన్నట్టు ఒకరి ముఖం ఒకరు సంతోషంగా చూచుకున్నారు సురయా, రజియా ఆవరణ దాటి, వరండా మెట్లెక్కి హాలులో ప్రవేశింపా రిద్దరూ నేలనిండా కాశ్మీర్ తివాచీ, ఖరీదైన సోఫాసెట్, ఒక గోడపై రవివర్మ చిత్రం, మరోగోడపైన అందమైన లాండ్‌స్కేప్, హాల్లోనే మేడమెట్లున్నాయి

ఇద్దరూ హాల్లో నిల్చుని 'ఏం చేయడమా' అని సందేహిస్తూండగా ప్రక్కగదిలోనుంచి ఒక నలభైయేళ్ళ పున్యాస్త్రీ హాల్లోకి వచ్చింది చీటూ, పొట్టూ, అలంకరణా, నడకా చాలా హుందాగా వున్నాయి మరీ పాతకాలం కాదు, మరీ నాగరికం కాదు. అన్నిటినీ మించి చాలా అందంగా వుంది

రజియా ఆమెకు అభినయంగా నమస్కరించి, "నమస్తే మాతాజీ! హం ఏక్ ఛోటా కామ్‌కేలియే ఆయా కృపా కర్‌కే థోడే సమై ఆప్ హమ్‌సే బాత్ చీత్ కర్ సకీయేగా (మేము ఒక చిన్న పనిమీద వచ్చాం, దయవుంచి కొద్ది సేపు మాట్లాడగలరా?)"

నమస్కారానికి ప్రతినమస్కారం చేసింది కాని ఆమె కీ భాష పూర్తిగా అర్థం కాలేదు సోఫాలో కూర్చోమని సౌంజ్ఞచేసి, తానొక కుర్చీలో కూర్చుంది కొంత సేపు యిద్దర్నీ పరీక్షగా చూచి 'హిందూస్తానీయులా?" అని ప్రశ్నించిం దావిడ

"జీ హాఁ," అంటూ మళ్ళీ ఏదో అనబోయిన రజియా ఆవిడముఖం విసుగ్గా పెట్టడం చూచి ఆగిపోయింది, హాఁ.. పూర్తిగా తెలియని భాషాయె మరి!

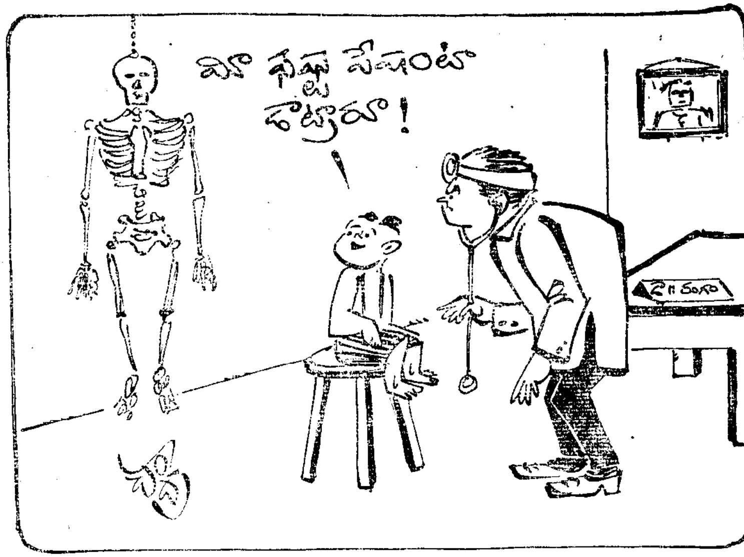

అంతలో మేడ మెట్లపై సవ్వడి విని ముగ్గురూ అటు తిరిగారు. మేడ దిగి వస్తూన్న యువకుడు హాలులో వారిని చూచి సందేహిస్తూ ఆగిపోయాడు. అత డెక్కడికో వెళ్ళబోతున్నట్లుంది! తీసు చూడగా

"రా బాబు, నీ కెవరో భాష నాకు తెలియడంలేదు." అంది ఆ గృహిణి.

రజియా, సురయా అతడిమీదనుండి దృష్టి మరల్చుకోలేకపోయారు. గొప్ప ముఖవర్చస్సు, బంగారువర్ణపు శరీర చ్ఛాయ, నిండైన విగ్రహం, హుందాగా దర్పంగావున్న నడక, ఎదుటివారిని కట్టి వెయ్యగల చూపులు, వెయ్యిమందిలో నైనా ప్రత్యేకంగా కన్పింపజేసే ఏదో విశిష్టత వుందతడిలో.

అటు వచ్చి ఒక కుర్చీలో కూర్చుంటూ "గుడ్ మార్నింగ్ సిస్టర్స్. మే ఐ నో హూ యుఆర్. (సుప్రభాతం. మీ రెవరో నేను తెల్సుకోవచ్చా సోదరీ?)". ఆ గంభీర కంఠస్వరం విని యింకా ముగ్ధులైపోయారు వారు. పద్మ కళ్యాణిచేతిని నొక్కింది రహస్యంగా 'జాగ్రత్త' అన్నట్టు.

రజియాకూడ యింగ్లీషులోనే అందు కుంది — "మేము యిక్కడే మెడిసిన్ చదువుతున్నాము. ఇటీవల ఈ ప్రక్క వూళ్ళో జరిగిన అగ్నిప్రమాద బాధితుల సహాయార్థం ధనం వసూలుచేస్తున్నాము. మీబోటి ఉదారు లందరూ......"

రజియావాక్యం పూర్తి కాకుండానే అతడు జేబులోంచి ఒక పదిరూపాయల

నోటు తీసిచ్చి "ఇక నాకు పనుంది సెలవివ్వండి." అని మృదువుగా అంటూ లేచాడు. రసీదు యివ్వబోతుంటే మందహాసం చేస్తూ వెళ్ళిపోయాడు, అందుకోకుండానే. అతడితల్లికి నమస్కరించి రసీదు బిల్లమీదుంచి వెళ్ళిపోయారు సురియా, రజియా.

"అతడు ఎంత సౌమ్యుడు కళ్యాణీ, ఎంత ఉదారత! ఎంత గంభీరత!" అంది పద్మ దారిలో.

కళ్యాణి తలవంచుకు నడుస్తూ ముసిముసి నవ్వులు నవ్వి వూరుకుంది.

"అబ్బో. అప్పుడే సిగ్గు వచ్చేసిందేమిటి!" హేళనచేసింది పద్మ.

"ఎక్కడా వెకిలిపోకడలేదు ఎంత పెద్దమనిషితరహాగా ప్రవర్తించాడు!" అంది పద్మ తిరిగి.

ఆదివారం ఉదయం కళ్యాణి గదిలో కూర్చుని మాట్లాడుకుంటున్నారు కళ్యాణీ పద్మా.

"నిన్ను చాలా అభినందిస్తున్నాను కళ్యాణీ. నీవు రాబోతున్నభర్త నిజంగా శ్రీకృష్ణభగవాను డంతటి సౌందర్యవంతుడూ, గంభీరుడూను." అంది పద్మ.

"సంతోషించాం కాని చిన్న సవరణ. తెలివైన ఆడపిల్లైనా సరే శ్రీరామచంద్రునితో వనవాసమే కోరుకుంటుంది కాని పదహారువేల ఎనమండ్రుగురు సవతులమధ్య శ్రీకృష్ణుడితో భోగాలు మాత్రం కోరుకోదోయ్." అని చకచకా నవ్వింది కళ్యాణి.

పద్మకూడా నవ్వు వచ్చింది "నిజంగా మనం గొప్పసాహసమే చేశాం కళ్యాణీ, కాలేజీలో పాస్ట్రెస్సుల అనుభవం ఇప్పుడు బాగా వుపయోగపడింది ప్రతివిద్యా జీవితకాలంలో ఎప్పుడో ఒకప్పుడు వుపయోగపడి తీర్తుంది."

"చాలా కృతజ్ఞురాల్ని పద్మా. నీ సహాయమే లేకుంటే అపోహాలతో అనుమానాలతో అసంతృప్తితో కాలం గడిపి వుండేదాన్ని."

"సరేకాని మంచి ఇంగ్లీషు పిక్చర్ వుంది వెళ్దామేమిటి? శాంసన్ అండ్ డెలైలా."

"ఓ తప్పకుండా."

ఇద్దరూ తయారై వెళ్ళబోతూంటే కమల చూసి "ఎక్కడికి?" అంది.

"సినిమాకమ్మా."

ఉగ్రురాలైపోయింది కమల. "చాల్లే, ఇంక నాల్గురోజుల్లో పెళ్ళి. బంధువులంతా దిగుతున్నారు. నువ్వింకా సినిమాలూ షికార్లూ అని యిలాగే విచ్చలవిడిగా తిరుగుతూంటే చూసినవాళ్ళు హర్షించాలా?"

"ఇందులో తప్పేముంది? అయినా బంధువులొస్తే నేనేంచెయ్యాలి? మర్యాదలు చెయ్యటానికి మీరున్నారుగా?"

"వాదించావు కాని నడు లోపలికి పద్మా. నువ్వూ వెళ్ళమ్మా కళ్యాణి ఇప్పుడు రాదు"

పద్మ మరి మాట్లాడకుండా వెళ్ళి పోయింది కళ్యాణికి చిన్నతనంగా అయింది 'ఛః అడుగడునా ఆంక్షలే' అని తల్లిపై విసుక్కుంటూండగా పద్మ నాభం ఎవరినో వెంటపెట్టుకు లోపలి కొచ్చాడు

"చూడు కమలా ఈయన గొప్ప జ్యోతిష్కుడట మహాశాస్త్రి బ్రాహ్మణుడట." అని పద్మనాభం చెప్తూండగానే ఇంట్లో అందరూ అతడి చుట్టూ చేరి పోయారు తివాచీ వేసి గౌరవంగా కూర్చోబెట్టింది కమల.

సినిమా ప్రోగ్రాం ఆగిపోయిందని కోపంగా వున్న కళ్యాణికి ఆ గడ్డం మనిషిని చూస్తే చికాకు పుట్టుకొచ్చింది. ఎప్పుడో ఏదో జరిగితే యివ్వాళ అది యితడు చెప్తాడట వెర్రి నమ్మకాలు." అని విసుక్కుంటూ తన గదిలోకి పోబోతూండే తండ్రి మాటలు అడ్డు పడ్డాయి "రామ్మా కళ్యాణీ. నీ చేయి వారికి చూపించు ఈయన గొప్ప జ్యోతిష్కులట"

కళ్యాణి కదలలేదు "ఇంకా ఎందుకు నాన్నా? ఇన్నాళ్లూ పెళ్ళెప్పు డెప్పుడని ఆత్రంగా కన్పించిన జ్యోతిష్కుడికల్లా చూపించేవాడవు ఇప్పుడు నీ బెంగ తీరిందిగా?"

"అయితేనేమ్మా? ఒక్కసారి ఇలా రా చూడనియ్యి. ఇంకా బెంగ పూర్తిగా తీరలేదుగా."

అసలే కోపంగా వున్న కళ్యాణికి విన పుదరి అధికమైంది "నాకివేం నమ్మకం లేదు నాన్నా." అని పోబోయింది

ఇక కమల కోపం ఆపుకోలేకపోయింది అన్నిటికీ ఎందుకే నువ్వు, దానికిలా చెబుతోంది." అంటూ కూతుర్ని కఠినంగా చూస్తూ

"పోనీ కళ్యాణీ నీకింత పట్టుద లేమిటి?" అన్నాడు శ్రీహరి అను నయంగా

"పిల్ల తెందరో అడుగుతున్నామ్మా కళ్యాణీ." అంది పెద్దవదిన లక్ష్మి

"ఏగతాళి అక్కర్లేదు వదినా," చురుగ్గా చూస్తూ వెళ్ళి ఆ జ్యోతిష్కుడి దగ్గర కూర్చుంది "నాన్న దగ్గర కొచ్చిన యే జ్యోతిష్కుడు పట్టిచేతులతో వెళ్ళాడు గనుక?" అంది నిరసనగా జ్యోతిష్కులపై పద్మనాభానికి గల వెర్రి అభిమానం చూస్తే ఆమెకు తలనొప్పి

"తప్పు కళ్యాణీ." మందలించాడు శ్రీహరి

ఆ జ్యోతిష్కుడు కళ్యాణీ వామ హస్తం పట్టుకొంటూ ఆమె ముఖం పరిశీలనగా చూశాడు. ఎందుకో కను బొమలు ముడిచాడు. అదే సమయంలో

అతడి ముఖం చూచిన కళ్యాణికూడా కొంచెం కలవరపడింది

"నాకే జ్యోతిష్కుడిపైనా యింత వరకూ సదభిప్రాయంలేదు. మీరైనా ఆ అభిప్రాయం కలిగిస్తారని నా ఆశ," అంది

చేతిలో రేఖలు పరీక్షిస్తున్న అతడు తలెత్తాడు. "సరిగ్గా ఏడవరోజున మీ కళ్యాణం అవుతుంది. ఆ తర్వాత ఈ అందరి సమక్షంలోనే స్వయంగా మీ చేతే నాపైగల అభిప్రాయం చెప్పిస్తాను"

సందేహంగా చూసింది కళ్యాణి "ఈ మాత్రం ఎవరినైనా అడిగి తెల్సుకొనికూడా చెప్పొచ్చు. జ్యోతిష్యపు ముసుగు అక్కర్లేదు"

అది ఆమె మాటలను లెక్కచెయ్యనట్లు చెప్పుకుపోతున్నాడు. "మీపై లక్ష్మీవాణీల కటాక్షం చాలా గొప్పది. మీ కాబోయే భర్త గుణవంతుడు, విద్యావంతుడు, రూపవంతుడు. త్వరలో మీరతనితో విదేశయానం కూడ చేసేట్లు రేఖలు చెప్తున్నాయి" చెప్పటం ముగించి 'ఏమంటారు?' అన్నట్లు సగర్వంగా చూచాడతడు

అతడి కొంటెచూపులకు కోపం వచ్చేసిన కళ్యాణి, "అరచేతిలో వైకుంఠం చూపడం జ్యోతిష్కులకు క్రొత్త కాదు," అంది చేతిని వెనక్కి తీసుకుంటూ

అతడికీ కోపంవచ్చింది "శాస్త్రాన్ని హేళన చెయ్యడం ఈ రోజులలో ఫాషనైంది," అంటూనే లేచి చకచకా వెళ్ళిపోయాడు. ఎందరు ఆపబోయినా ఆగలేదు. కళ్యాణిని అందరూ తలో మాటా అన్నారు

"డబ్బుకోసమే బయల్దేరినవాడైతే అలా డబ్బు తీసుకోకుండా వెళ్ళిపోతాడా? తొందరపడ్డావమ్మా" అన్న తండ్రిమాటలు విని 'నిజమేనేమో?' అనిపించి ... విచారించింది కళ్యాణి. అంతే, మరు క్షణమే మర్చిపోయి సరదాల సంబరంలో మునిగిపోయింది

కళ్యాణి ప్రసాదుల కళ్యాణం అతి వైభవంగా జరిగింది. అందంలో, విద్యలో అన్నిటా సరైన ఈ జంటకు సాటి ఉండరు. ఉండబోరు. అని అందరూ ప్రశంసించారు

అన్ని పెళ్ళితంతులూ ముగిశాయి. కళ్యాణిని భర్తతో సాగనంపవలసిన రోజు సమీపిస్తోంది. ఆ రోజు ఆదివారం. కళ్యాణం అంతా తీరిగ్గా హాల్లో కూర్చుని సరదాగోష్ఠిలో ఉన్నారు. కళ్యాణి, ప్రసాద్, పద్మశ్రీ, శ్రీహరి, మురళి మొదలైన విద్యార్థిదశలోని ముచ్చట్లు చెప్పుకుంటున్నారు. తల్లిదండ్రి మౌనంగా ఆనందంగా తిలకిస్తున్నారు

పెద్దకోడలు నవ్వు కలుగజేసుకొంది "అయితే కళ్యాణి పెళ్ళికొడుకును చూడకుండా పెళ్ళిచేసుకోనన్నావు ఏం? నిన్నటివరకూ మోసం చేస్తున్నారని పడిపోవాలని నీ కోరిక నెరవేరి

పోయినా చాలా సంతోషంగానే వున్నావే!' అహంభావి అయిన ఆడపడచును ఏదో విధంగా వుడికించటానికి చూస్తుంటుం దామె.

ఆమె మాట ఆసరాగా తీసుకుని ఇందిర బయల్దేరింది "అవునమ్మా, మా అన్నగారింత ప్రేమగా చూస్తా వనుకోలేదు "

కళ్యాణికి కోపమొచ్చేసింది కాని మౌనంగా వూరుకుంది ఎదురుగా భర్త వున్నాడు. అతడి సమక్షంలో తల్లిచేత చీవాట్లు తినడం యిష్టంలేదు

"ఏం కళ్యాణీ, మీ వదిన లేమిటో అడుగుతున్నారు?" కొంటెగానవ్వుతూ కవ్వించాడు శ్రీనివాస్. దానితో కళ్యాణి పూర్తిగా సహనం కోల్పోయింది.

"పాపం, మీ పంతమే నెగ్గిందని సంతోషిస్తున్నారు కాబోలు పెద్దవాళ్లందరూను మిమ్మల్నందర్నీ 'ఫూల్స్'ని చేసి నేను స్వయంగా వెళ్ళి ఆయన్ని చూచుకొచ్చాను. తెలుసా?" సగర్వంగా ఒక్కసారి అందర్నీ చూచింది కళ్యాణి

"ఆఁ!" అన్నారు. వదినలు, తల్లి, తండ్రి కూడా శ్రీనివాస్ కూడ ఆశ్చర్యంగా నోరావలించారు

కళ్యాణి చెప్పసాగింది "నేనూ పద్మా అమరావతీ గుహలు చూడటానికి వెళ్తామని చెప్పలేదూ! ఆ రోజు నే గుంటూరు వెళ్ళి ఈ అమరేంద్రుణ్ణి చూసివచ్చాను పంజాబీ డ్రెస్ వేసి ఎవ్వరూ గుర్తుపట్టలేనంతగా తయారయ్యాం అగ్నిప్రమాదబాధితుల సహాయార్థం డబ్బు వసూలు చేస్తున్నామంటే దర్జాగా పదిరూపాయ లిచ్చేశారు. రశీదైనా ఏమిచ్చామో చూచుకోకుండా. జ్ఞాపకం ఉందా సార్?" అంది సగర్వంగా. భర్తవైపు తిరిగి, "పదిలంగా దాచాను మీపది"

"ఓహో, అదా సంగతి. నిన్నెక్కడో చూచినట్టే అన్పిస్తోంది కాని, ఇన్నాళ్ళ నుంచీ గుర్తే తెలియలేదు. పూర్తిగా హిందీలో వుంది ఆవాళ నీ వ్యవహారం మరి... ఆరోజు నీ చెంపమీద పెద్ద పుట్టుమచ్చ వుండాలి. కొట్టొచ్చినట్టు కన్పిస్తూ?" సరసంగానే వుంది శ్రీనివాస్ ధోరణి

పకపకా నవ్వింది కళ్యాణి "మేకప్ ట్రిక్స్‌లో నేను చాలా దిట్టనండోయ్." అంటూ

"అమ్మయ్యో, ఇలాటి భార్యతో అన్నగారెలా వేగుతారో!" అంది కళ్ళు త్రిప్పుతూ ఇందిర

"నిజంగా ఫస్ట్‌క్లాస్ అడ్వెంచర్ చెల్లాయ్! మెచ్చుకు తీరాలి నిన్ను," అన్నాడు మురళి. వాళ్ళ విషయాలలో ఆ అన్నాచెల్లెళ్ళిద్దరిదీ ఒకటే అభిప్రాయాలు

సుమతి మాత్రం బెదరిపోతోంది అల్లుడికి ఆగ్రహం కల్గుతుందో నని ఆమెకు కూతురిపై ఎప్పుడూ ఇవ్వాళ వచ్చినంత కోపం రాలేదు అల్లు డెదురుగా వుండిపోయాడు కాని లేకపోతే కళ్యాణి నేంచేసి వుండేదో ఆమెకే తెలియదు కూతుర్ని అనవసర చదువులు చదివించి ఇలా తయారుచేసినందుకు ఇప్పుడైనా పద్మనాభం బుద్ధి వచ్చి గట్టిగా లెంపలు వాయించుకుంటాడని నమ్మింది ఆమె కాని భర్త ముఖం ఇదివరకటికంటె చిరునవ్వుతో ఆనందంగా వెలిగిపోవడం చూచి కమల కోపం అధికమైపోయి భర్తను మ్రింగేసేట్టు చూచింది

ఆమె భావాలను గమనించనట్టే కూతురిపై దృష్టి త్రిప్పాడు పద్మనాభం. "ఎందుకంత శ్రమపడ్డావ్ కళ్యాణీ? నువ్వు మౌనంగా వూరుకున్నావు; పైపెచ్చు

నేను చూచిన అబ్బాయేకదా అని ఎంగీకారమే అనుకున్నాను కాని మాటమాత్రం నాతో అంటే పెళ్ళిచూపు లేర్పాటు చెయ్యనూ? నేను నీ కోరిక ఏది తీర్చ లేదు చెప్పు?"

"మీతో చెప్పలేకపోయాను నాన్నా. అమ్మతో చెప్తే కోపగించుకొంది. ఇంకేం చెయ్యను?" అంది జాలిగా కళ్యాణి

"పోనీలె చదువుకున్న పిల్ల నన్పించావు. నాకదే సంతోషం." అన్నాడు గర్వంగా

ఇహ ఆ తండ్రి కూతుళ్ళ సంభాషణ వినలేకపోయింది కమల. అంత దారుణమైన పని చేసిన కూతుర్ని తండ్రి మందలించబోగా సగర్వంగా లాలిస్తూంటే చూడలేక లేచి విసురుగా లోపలికి పోబోయింది. పద్మనాభం నవ్వుకున్నాడు.

"అత్తగారూ," శ్రీనివాస్ పిలుపు విని విస్తుపోయింది కమల. "వారంతా అమ్మాయి ఘనతను శ్లాఘిస్తూంటే మీ కోపం మొస్తోంది పోనీ అల్లుడి ప్రతాపం విన్నైనా మెచ్చుకుందురుగాని. కూర్చోండి" అన్నాడు అదోరకంగా నవ్వుతూ

అందరి కళ్లూ ప్రశ్నార్థకంగా అటు తిరిగాయి

"కళ్యాణీ." కొంటెగా పిల్చాడు శ్రీనివాస్

"ఏం మహాశయా?" అంది కళ్యాణి చిలిపిగా

"వివాహానికి ముందు ఒక జ్యోతిష్కుడు నీ హస్తం చూశాడు గుర్తుందా?" అన్నాడు బలవంతంగా నవ్వాపుకుంటూ

"హ్మ్ అయితే?" అంది సందేహంగా కళ్యాణి

"కొంపతీసి నువ్వే నేమిటోయ్ బావా?" అన్నాడు మురళి శ్రీనివాస్ వీపు చరుస్తూ

"సందేహమా? నీ అభిప్రాయమేమిటో చెప్పిస్తా నన్నానుగా చెప్పు కళ్యాణీ,"

మీనాన్నగారివద్దకు వచ్చిన జోతిష్కులందరికంటె పెద్ద బహుమానం కొట్టేసినవాడిని నేను," అన్నాడు చిలిపిగా కళ్ళు చిలికిస్తూ,

కళ్యాణి ముఖం కందగడ్డైపోయింది అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు. అంతా ఏమిటో సినిమాలాగుంది వారికి

మళ్ళీ శ్రీనివాస్ చెప్పాడు "ఏ అమ్మాయిని చూచినా వంక పెడ్తున్నావని నేను చూడటానికి వీల్లేదని శాసించారు నాన్నగారు అందుకే ఆ అవతారం ఎత్తవలసివచ్చింది మరి. ఏం"

"మహా గొప్పపనేకాని నేనే ముందు చూశాను,' నెగ్గినట్టు అంది కళ్యాణి వెక్కిరిస్తూ

"నువ్వారికే చూశావుకాని, నేను వివాహానికి ముందే పాణిగ్రహణం చేశాను నేనే నెగ్గినట్టు." పెంకగా అన్నాడు శ్రీనివాస్.

మురళి కల్పించుకున్నాడు "ఆడపిల్ల ఆమాత్రం సాహసించడంలో అందమున్నదికాని, మనం అంత మాత్రానికే ఘనకార్యమని మురిసిపోతే ఎల్లా బావగారూ మా చెల్లెలే నెగ్గింది." అని చెల్లెల్ని సమర్థించాడు

"బాగానేవుంది," అంది కమల ఏమి అనటానికీ తోచక

తృప్తిగా నిట్టూర్చాడు పద్మనాభం, "ఇందులో నెగ్గడం ఓడటం ఏమీలేదు ఎవరి సాహసాలను వారి తెలివితేటలను వారు ప్రదర్శించారు శివధనస్సును అతి తేలికగా విరిచిన శ్రీరామచంద్రునికే ఎక్కువ తక్కువలు నిర్ణయించడం కష్టం వారిద్దరికీ దీటైనజంట అనాలి అంచేత చక్రవర్తిగారూ, నాకు అమ్మాయి వివాహంనాటికంటెకూడ ఈనాడెక్కువ సంతోషంగావుంది. అన్నివిధాల యింత అపురూపమైన పిల్లని ఎవరి చేతులలో పెట్టేస్తానో అని రాత్రింబవళ్ళు మథనపడేవాడిని ఇకనాకు ఏచింతాలేదు" అన్నాడు ఆనందభాష్పాలతో

"సాటిలేని దీ కళ్యాణం. కళ్యాణీ శ్రీనివాసుల కళ్యాణం," కొంటెగా పాడ్తూ నేలిచేశాడు కళ్యాణి చిట్టి మేనల్లుడు